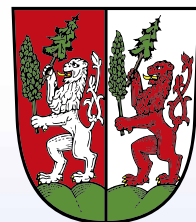
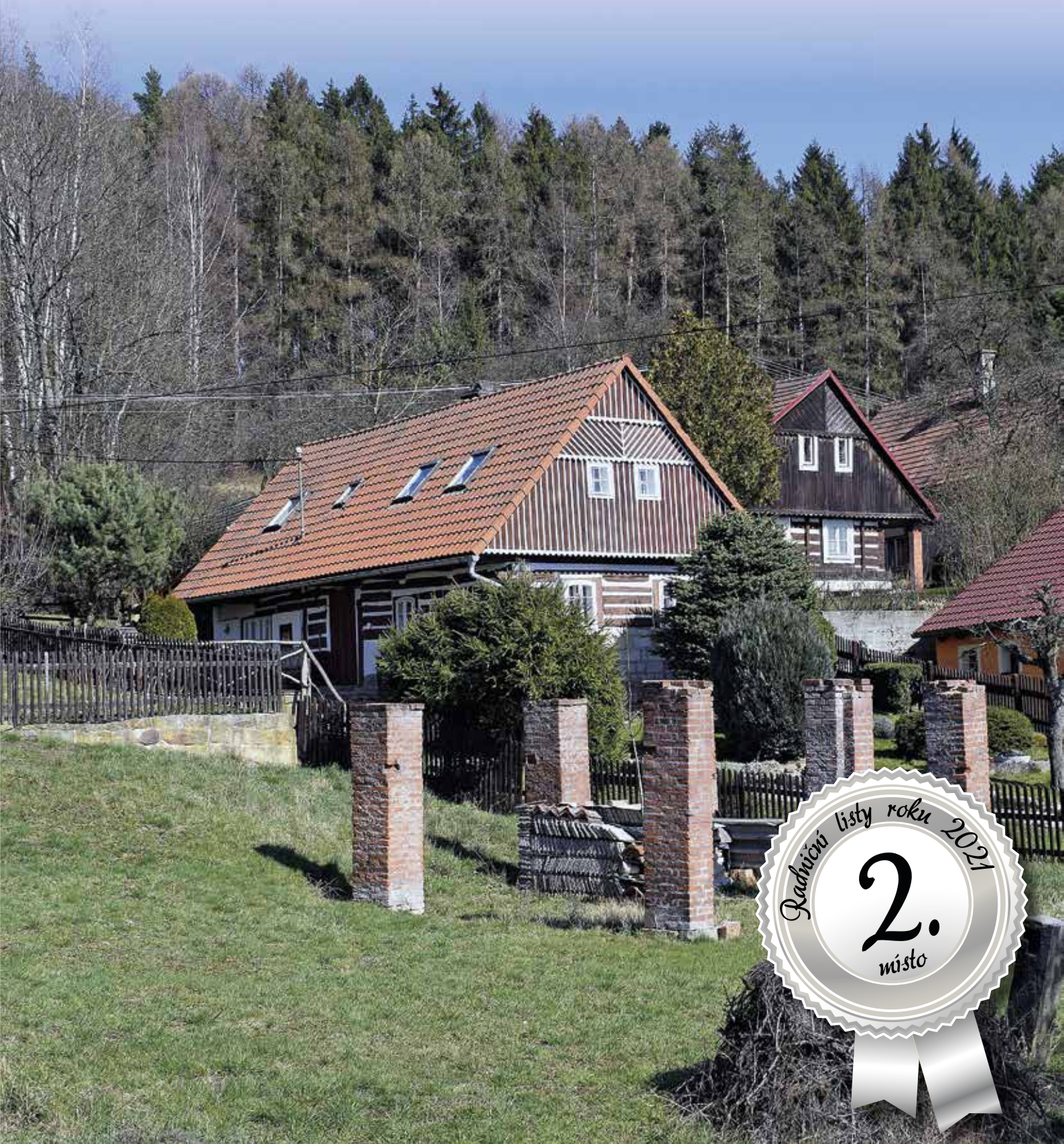

Bělohradské listy

Vydáno 29. 4. 2022 • Ročník XXII • Cena 16 Kč

2 / 2022

Objektivem Bělohradských listů

Jaro je doba rození mláďat

Symbole jara jsou zajíci, kuřátka, housátka a kůzlata. Roztomilí tvorečkové skotačící v rašícím travním porostu. K tomu patří slogan „jaro, lásky čas“. Kůzlátka však byla počata na podzim, a tak klidně i podzim může být jara čas. Na jeden takový výlet s kozou za láskou má vzpomínku paní Milada Hornová, rozená Hartigová, z Horní Nové Vsi.

Je tomu asi šedesát let. Na naši kozu Bětku přišel podzim. Začala se prskat, a bylo třeba jít k ženichovi. Tenkrát byl kozel v každé vsi. I nedaleko nás byl obecní kozel, ale za tím jsme jít nemohli, neboť byl bratrem naší Běty. Proto byla dojednána návštěva u kozla v Lánech. Kdo s kozou půjde? Mně se vůbec

nechtělo, jelikož smrad z kozla byl ukrutný a cítit z člověka byl ještě po několik dní. Přesto padla volba na mě a na dědu. Až slib 20 Kč na kolotoče o pouti mě přesvědčil.

Naše čtyřletá koza Běta už s láskou zkušenost měla, rok předtím se jí narodila dvě kůzlátka, a tak jako by věděla, o co půjde, vyrazila jako střela.

Asi 500 metrů od Lánů ucítila pach kozla a to ještě zvýšilo její rychlost. Ani jsme nestačili běžet, ještě že byla na provaze. U domu jsme museli chvíli čekat, neboť kozel obšťastňoval jinou zájemkyni. Když na nás přišla řada, pustili jsme Bětku na dvorek. Kozel byl mladík plný síly. Hned na ni skočil a začalo rodeo. Milovali se hodnou chvíli a ne a ne přestat. Koze se to asi velmi líbilo, neboť na kozla stále dorážela. Když akce skončila a děda vyrovnal účet, vyrazili jsme k domovu. Bětce se zjevně nechtělo, vzpírala se a bránila. Museli jsme ji na provaze táhnout. Asi v polovině cesty se zasekla, a že dál nepůjde. Nepomohl ani proutek s listím, ani hrubá síla. Roztouženě se dívala zpátky k Lánům a asi myslela na kozla. Prostě jít dál nešlo. Děda povídá: „Nedá se nic dělat, běž domů, někoho sežeň, ať vezme trakař a pro kozu přijede.“ U nás doma nikdo nebyl, otec pracoval ve Vrchlábí, matka tkalcovala na Hořeňáku ve fabrice a babička nemohla na nohy. Nezbylo než oslovit strýce Pepika, který bydlel nedaleko. Strejda sice na kozu nadával, ale šel.

Kozu jsme museli na trakař přivázat, aby neutekla, a s klením jsme jeli domů. Byla to hrozná cesta, já hlídala kozu a strejda Pepik se s dědou střídali ve vedení trakaře. Domů jsme dorazili dlouho v noci celí zmožení. Na takové námluvy jen tak nezapomenu.

Pak přišlo jaro a nám se narodila tři nádherná hnědo-bílá kůzlátka. A pak že je jen jaro lásky čas.

Hezké jarní dny.

Ladislav Stuchlík, foto: archiv

BĚLOHRADSKÉ LISTY — Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Korektury: Martin Žantovský

2/2022

z obsahu čísla

Čtyři mise na pomoc uprchlíkům

MUDr. Milena Černá

Rostislav Tvrdlík

PhDr. Petr Fejk

Václav Fejfar

Další číslo vyjde: 24. 6. 2022

Fotografie na obálce:

01 Brtev

Ladislav Stuchlík

24 Velký voda na Pardoubku

Alena Fléglová

Zeptali jsme se za vás

Nová služba pro seniory a zdravotně postižené občany Lázní Bělohradu

Město Lázně Bělohrad v současné době buduje, v rámci pečovatelské služby, Středisko osobní hygieny (SOH). Plánované zprovoznění této nové služby občanům Lázní Bělohradu je květen 2022.

SOH vzniká v domě s pečovatelskou službou, vstup stejně jako celý SOH bude bezbariérový (bezbariérový sprchový kout a toaleta). SOH je určeno seniorům a osobám se zdravotním postižením, kteří mají ve své domácnosti trvale nebo dočasně ztížené podmínky pro výkon osobní hygieny.

Využít prostory SOH mohou jak stávající uživatelé pečovatelské služby, tak noví zájemci na základě uzavření smlouvy o pečovatelské službě. SOH lze navštěvovat krátkodobě pro překonání určité situace – např. rekonstrukce koupelny v domácnosti. Stejně tak lze SOH využívat dlouhodobě – např. pokud uživatel SOH nemá možnost rekonstrukci provést, pokud jsou podmínky v jeho domácnosti pro hygienu nevhodné (vysoký vstup do vany, který uživatel již není schopen překonat, malý prostor, do kterého se nevejde sprchovací židle, nebo potřebuje pomoc druhé osoby, ale podmínky jeho koupelny jsou prostorově nedostačující pro přítomnost druhé osoby aj.).

Návštěva v SOH se bude muset předem objednat u sociální pracovnice pečovatelské služby nebo u vedoucí pečovatelské služby. Stávající uživatelé si mohou termín příští návštěvy v SOH domluvit s pečovatelkou. Během

celého pobytu uživatele v prostoru SOH bude přítomna pečovatelka. Pečovatelka pomáhá uživateli se svlékáním, oblékáním, bezpečným pohybem, se samotnou hygienou. Dohlíží na bezpečnost a ve všem potřebném uživateli pomáhá. Nelze využívat prostor SOH za účelem hygieny bez přítomnosti pečovatelky. Samotnou hygienu pečovatelka provádí vždy v jednorázových rukavících, uživatel si zajišťuje vlastní ručník a kosmetiku.

Po provedení hygieny bude uživateli umožněn odpočinek na lehátku či v křesle s podáním jídla nebo pití v případě zájmu ze strany uživatele (z potraviny donesených uživatelem).

V současné době není možné sdělit skutečnost, zda bude zajištěn dovoz uživatelů do SOH ze strany pečovatelské služby, neboť je požádáno o dotaci na automobil pro tyto účely. Stávající vozový park dovoz uživatelů neumožňuje. Prozatím musíme počítat s variantou, že dovoz uživatelů bude zajišťovat rodina.

Věříme, že tato nová služba některým občanům Lázní Bělohradu pomůže vyřešit nekomfortní podmínky hygieny a zkvalitní jejich život.

Bc. Lenka Bičíštová, vedoucí pečovatelské služby Lázní Bělohrad

Hodnocení RADNIČNÍ LISTY ROKU 2021

Město Lázně Bělohrad – 2. místo v krajském kole

**KATEGORIE MUNICIPALIT OD 2 DO 10 TISÍC OBYVATEL,
HODNOCENO 76 PŘIHLÁŠENÝCH RADNIČNÍCH LISTŮ.**

Hodnocení Bělohradských listů:

Hodnocené periodikum je velmi kvalitním informačním kanálem. Obyvatelé díky němu mají přehled o všem důležitém. Zpravodaj referuje o činnosti radnice včetně zastupitelstva, a to objektivní formou bez náznaků zneužívání listu k politické propagaci.

Zpravodaj se věnuje všemu dění, tedy neomezuje se pouze na činnost úřadu, ale zahrnuje také aktivitu spolků, sportovních klubů, kulturních

společenských aktivit, vybírá si různá zajímavá témata, která zpracovává více do hloubky. To vše ze zpravodaje činí kvalitní médium, které je obyvatelům dostupné v tištěné formě, ale i elektronicky v on-line archivu.

Jako mimořádně kvalitní hodnotíme veškeré texty po stránce obsahové, stylistické a gramatické. Textové útvary jsou čtivé, poutavé, zajímavé a vyhýbají se typicky „úřední“ mluvě, tedy působí jako texty běžně publikované v profesionálních komerčních zpravodajských médiích. To samozřejmě napomáhá čtenářské atraktivitě a chuti čtenáře si zpravodaj přečíst celý, vrátet se k němu a těšit se na další číslo.

Zpravodaj je vydáván v dostatečném rozsahu, tedy obsahuje nejen „povinné“ informace, ale nad rámec toho i další atraktivní obsah, který vydá minimálně na několik desítek minut. Může se to zdát jako samozřejmost, ale některá radniční periodika jsou svým obsahem skutečně až příliš stručná.

Periodikum obsahuje zábavní prvky, které jsou čtenářsky atraktivní a zejména pro starší čtenáře jsou velmi vítaným zpestřením.

Úlohou radničních listů by mělo být nejen informovat, ale také snažit se obstát doslova v záplavě komerčních tištěných periodik nejen kvalitou regionálně zaměřených informací, ale i těmito prvky (křížovka, sudoku, omalovánky, komiks atd.), které přispívají k oblíbenosti, využitelnosti a všestrannosti titulu.

Každé číslo magazínu je zpracované až neuvěřitelně rozsáhle, detailně a kreativně. Nacházíme v něm obsah, který na poli radničních zpravodajů nemá obdob, a je skutečným unikátem v tom, jak zábavný obsah nabízí, navíc neobvykle zpracovaný. Z grafického zpracování je vidět opravdu velká snaha. Zároveň máme nicméně právě ke grafickému zpracování pár poznámek, které lze shrnout větou „méně je někdy více“. Moderním trendem je spíše minimalistické pojetí, ve kterém se tak často nestřídají barvy grafických prvků, vše je decentní a vzdušné. Je to ale pouze poznámka na okraj – grafik postupuje velmi profesionálně, pouze by se mohlo šetřit například s podkladovými barvami, rámečkováním fotografií, přechody atd.

Zpravodaj neopomíná edukativní snahu, což je i jedním z tradičně hodnocených kritérií. Právě radniční listy jsou totiž mnohdy jediným způsobem, jak se většina obyvatel seznamuje s historií místa, ve kterém žije. Všimáme si proto, zda se obec snaží poskytnout vhled do historie, zda přináší příběhy zajímavých osobností, rodáků či výtažky z obecní kroniky. Edukativní rozměr periodika ale nemusí reprezentovat pouze historie, ale například i různé formy osvěty (ekologie, občanské soužití a podobně). Hodnocené periodikum tuto funkci splňuje.

Zpravodaj obsahuje praktické informace v takovém rozsahu, že i obyvatel, který nemá přístup k internetu, a tedy ani k obecním webovým stránkám, se má možnost plně orientovat ve všech organizačních záležitostech.

Zpravodaj není politicky zneužíván k propagaci politické činnosti politických představitelů. Na toto kritérium se zaměřujeme velmi podrobně, a často je výsledkem hodnocení předmětem následné debaty například na úrovni zastupitelstva.

Při hodnocení sledujeme míru, s jakou jsou v jednotlivých vydáních (min. náhodně vybraná 3 čísla) citováni vedoucí představitelé obce (starosta/radní/zastupitelé atd.), případně na kolika fotografiích jsou zachyceni. Zaměřujeme se i na detaily typu, zda má starosta v každém vydání úvodník, jak je dlouhý, zda je na titulní straně a podobně.

*Hodnocení provedla organizace Kvalikom, z. s.
Světova 523/1, Praha*

Co budete dělat se současným městským úřadem? Budete ho opravovat? A jak bude využito?

Stěhování do nové budovy městského úřadu předpokládáme v září, neboť do konce června by měla být hotová stavba nového úřadu a v letních měsících bude probíhat jeho vybavování nábytkem a dalšími technologiemi. Vzhledem k tomu, že koncem září proběhnou komunální volby, bude o osudu současné budovy městského úřadu rozhodovat nové zastupitelstvo města.

Můj názor je tuto budovu prodat. Důvodů vidím několik. Naše město vlastní ve srovnání s obdobně velkými městy hodně nemovitostí a u některých z nich je nutná rekonstrukce. U některých hledáme i dost složitě využití nebo je současné využití v malém rozsahu a provoz budov poměrně nákladný. Kromě základní školy se sportovištěm, dvou mateřských škol, sportovního areálu, hasičských zbrojnic v Lázních Bělohradě, Dolní Nové Vsi, Prostřední Nové Vsi, dvou v Horní Nové Vsi, areálu technických služeb, Památníku K. V. Raise, Fričova muzea atd. a zhruba stovky bytů vlastní město hasičskou zbrojnicí a čerstvě opravenou sokolovnu v Lánech, kulturní dům s hasičskou zbrojnicí ve Hřidelci, kulturní dům Jiskra v Horní Nové Vsi a bývalou školu v Brtvi, kde jsme požádali o dotaci na dokončení její rekonstrukce. Město také postupně rekonstruuje bytový fond, ale někdy je na zvážení, zda se tyto rekonstrukce městu vůbec v nájemném vrátí. Uvedu příklad – máme připravený projekt rekonstrukce budovy spořitelny na 13 bytových jednotek (dosud jich zde bylo 8) a nebytový prostor po České spořitelně (s různými možnostmi využití). Rozpočet této rekonstrukce činí dle cen z roku 2019 35 milionů Kč bez DPH. Od té doby šly ceny stavebních prací zhruba o 30 % nahoru, takže náklady na rekonstrukci by včetně DPH nyní činily cca 55 milionů Kč. Na jeden byt tak vychází náklady zhruba 4 miliony Kč. Je sice možné žádat o dotaci, ale především na sociální byty pro „osoby žijící pod mosty, v odstavených železničních vagoncích, v jeskyních a propuštěné vězně“ – jak bylo uvedeno v jednom dotačním titulu. O budovu spořitelny se v poslední době zajímalo několik developerů. Stejně tak již registrují dotazy na případnou možnost odkoupení současného městského úřadu a jeho využití např. na penzion.

Na podzim navíc Zemědělská akademie Hořice zřejmě vypoví městu nájemní smlouvu na areál U Lva, kde má dnes internát, který přestane využívat. Zastupitelstvo města také požádalo Královéhradecký kraj o bezúplatný převod Kotyškova mlýna (pro technické služby a sběrný dvůr). Tím město získá další nemovitosti, jejichž využití a případnou rekonstrukci bude muset řešit.

Jak se vyvíjí situace se špejcharem v zámeckém parku? Je pravda, že v něm bude kulturní sál?

Společnost Bělohradská sýpka, o. p. s., připravuje rekonstrukci sýpky a měl by v ní vzniknout také kulturní sál. Situaci kolem sýpky popíšu trochu širěji. Sýpku vlastnilo JZD Bělohrad, které ji při transformaci na akciovou společnost ZEPO Bělohrad nepřevedlo do této společnosti, ale ponechalo v majetku Zemědělského družstva Bělohrad. Od likvidátora Zemědělského družstva koupila sýpku společnost, která se cca před 15 lety zajímala o bělohradský zámek. V současné době obdržela společnost Bělohradská sýpka, o. p. s., dotaci z tzv. Norských fondů na rekonstrukci sýpky na kulturní zařízení. Podle projektové dokumentace by v sýpce v prvním nadzemním podlaží měla být kavárna se sociálním zázemím, s terasou umístěnou směrem do zámeckého parku a zřejmě minipivovar, ve druhém nadzemním podlaží výstavní

prostory a ve třetím nadzemním podlaží kulturní sál. Na únorovém zasedání zastupitelstva města zastupitelé schválili smlouvu o spolupráci mezi Bělohradskou sýpkou, o. p. s., a městem Lázně Bělohrad. Podle ní si město a další organizace budou moci pronajmávat sýpku pro pořádání kulturních akcí, při akcích v zámeckém parku bude možnost využívat sociální zázemí v sýpce. Město se podle této smlouvy zavázalo vybudovat do konce roku 2023 parkoviště pro osobní automobily na pozemku mezi hasičskou zbrojnicí a Štefánikovou ulicí. Věřím, že rekonstrukce sýpky proběhne a dojde tak nejen k opravě této chátrající památkově chráněné budovy, ale i k vybudování kulturního sálu, který ve městě velice chybí. Podobně opravená sýpka je třeba ve Stěžerech a je skvostem obce.

Proč některá rozpočtová opatření zastupitelstvo města schvaluje a některá jen bere na vědomí?

Obecně schvaluje rozpočtová opatření zastupitelstvo města. Je ale obvyklé, že zastupitelstvo pověří prováděním rozpočtových opatření do určité výše radu města. Také v Bělohradě zastupitelstvo města pověřilo radu města prováděním rozpočtových opatření, a to na straně výdajů do 300.000 Kč u jednotlivých položek. Rada města ale musí o takto schválených rozpočtových opatřeních informovat zastupitelstvo města a to potom bere rozpočtová opatření schválená radou města pouze na vědomí.

Pavel Šubr; foto: Ladislav Stuchlík

ZM informuje

Další zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo **16. února 2022 v aule Základní školy K. V. Raise**. Po volbě ověřovatelů zápisu a zprávách z jednání kontrolního výboru, finančního výboru a rady města zastupitelé neschválili žádost společnosti Syner, s. r. o., o spravedlivé zvýšení ceny díla investiční akce „Nové sídlo MěÚ a úprava části náměstí K. V. Raise“ a naopak schválili uzavření smlouvy o spolupráci mezi Bělohradskou sýpkou, o. p. s., a městem Lázně Bělohrad. Poté schválili vydání prohlášení vlastníka týkající se domu č. p. 373 v Lázních Bělohradě, bezúplatný převod pozemků p. č. 1404/28, 1404/30 a 1404/31 v k. ú. Horní Nová Ves mezi Královéhradeckým krajem a městem Lázně Bělohrad a bezúplatný převod pozemku p. č. 1404/29 v k. ú. Horní Nová Ves mezi Městem Lázně Bělohrad a Královéhradeckým krajem. Dále zastupitelé neschválili udělení souhlasu se zcizením pozemku p. č. 562/220 v k. ú. Lázně Bělohrad, vzali na vědomí rozpočtové opatření č. 15/2021, schválili rozpočtové opatření č. 1/2022, dotaci z rozpočtu města ve výši 100.000 Kč Římskokatolické farnosti Lázně Bělohrad na umístění pochozího skla nad krycí desku krypty v kostele Všech svatých, dotaci ve výši 421.000 Kč TJ Lázně Bělohrad, z. s., na projektovou přípravu rekonstrukce sportovního areálu a ve výši 700.000 Kč TJ Lázně Bělohrad, z. s., na zajištění sportovní činnosti v roce 2022. Dále zastupitelstvo města zrušilo Jednotku SDH Horní Nová Ves, schválilo stažení návrhu dodatku č. 1 ke zřizovací listině Jednotky SDH Lázně Bělohrad z jednání a uložilo předložit novou zřizovací listinu v plném znění. Dále zastupitelé neschválili přejmenování části ulice T. G. Masaryka na ulici Bertolda Viléma z Valdštejna, vzali na vědomí zprávu o investičních akcích města v roce 2021 a v diskusi jednali o aktuálních záležitostech.

Pavel Šubr – starosta města

ČTYŘI MISE NA POMOC UPRCHLÍKŮM

Po devíti hodinách a 697 km je náklad zdárně vyložen na místě. Cesta byla dobrá. Teď jsem na centru nakontaktoval pět lidí a za chvíli pojedeme do Prahy. Na místě je obrovský chaos, věci, které jsem přivezl, si vytřídili dobrovolníci a vše postupně využijí.

A jak to vlastně vypadá na hranicích? Jeden výraz vystihující vše: OBROVSKÝ CHAOS.

Válka na Ukrajině donutila spoustu lidí sebrat to nejnútnejší a ze země uprchnout. Do zemí za západní hranicí Ukrajiny se začala hrnout masa lidí, kteří chtěli buď v nejbližších zemích zůstat, nebo pokračovat dál na západ. Tento exodus vyvolal i velkou solidární vlnu. Do pomoci se vedle státu zapojily i organizace, města, a hlavně soukromé osoby. V Lázních Bělohradě byla uspořádána humanitární sbírka potřeb pro uprchlíky, město, firmy a soukromé osoby poskytují ubytování. Několik skupin obětavců se vydalo na hranice s Ukrajinou pomoc doručit a dopravit uprchlíky do Čech. Honza Pavlásek své čtyři mise k hranicím popsal na svém facebookovém profilu. Předpokládáme, že mise ostatních probíhaly podobně.

1. mise 1. 3. 2022

1. mise: odvoz humanitární pomoci, Velké Slemence – Slovensko

Jedna parta pomocníků

Co předcházelo (Halyna Kubaryčová)

Iniciativa uspořádat sbírku vyšla od paní Halyny Kubaryčové.

Všechno šlo hrozně rychle. Zavolat na město, sehnat prostory a zvednout lidi. Ve čtvrtek 24. 2. začala válka a hned v sobotu se začala domlouvat sbírka. Plakáty, facebook, stránky města, malá hasičárna. 28. 2. první den sbírky. Lidé jsou úžasní, prostory se plní, věci přinášejí soukromníci, firmy, podnikatelé, živnostníci. Do tří dnů je hasičárna plná a 1. 3. jede první auto na ukrajinské hranice. A pokračovalo se dál. S příjezdem prvních uprchlíků bylo potřeba překládat. Byla a jsem s manželem a dětmi stále v záprahu. V práci mně maximálně vyšli vstříc. Asi každý z uprchlíků ubytovaný v Bělohradě má na mě číslo. Chodím s nimi k lékaři, je potřeba jednat ve škole, na úřadech. Jsou vyděšení a nejistí. Velmi vděčně přijímají pomoc a jsou velmi překvapeni vstřícným přístupem místních občanů. Chtěla bych za sebe i za ně moc poděkovat. Moc, moc, moc.

Mise první: slovensko – ukrajinská hranice – Velké Slemence (Honza Pavlásek)

Milí přátelé, dnes ráno v našem městě začala veřejná sbírka na pomoc Ukrajině. Po celý den lidé nosí různé věci, za které moc děkujeme. Ráno přistavím vozidlo, naložíme a vyrážím na první cestu na slovensko – ukrajinské hranice. Nazpět přivezu v první várce pět ukrajinských žen a dětí, které vyložím dle potřeby někde v Čechách. Na cestu do Čech mám pro lidi připravené potravinové balíčky, pro děti nějaké laskominy, aby se jim lépe cestovalo.

Při příjezdu k hranicím jsem potkal tři průběžné ozbrojené kontroly, které třídí, koho pustí dál a koho ne. Pokud nemáte vyjednaný vjezd s červeným křížem nebo jinou na místě působící charitou, zůstanete i s věcmi daleko od místa dění a nezbyde než čekat na místní vozidlo, které odveze věci a přiveze lidi. Časově náročné a netušíte, kdo přijede a kam lidi poveze. Pokud máte to štěstí, jako jsem měl já, a dostanete se do tábora, uvidíte dobrovolníky, kteří třídí dary do stanů podle druhu zboží a dále distribuují buď na ukrajinské území, nebo přicházejícím lidem na cestu. Je zde zajištěno občerstvení, toalety, vyhřáté stany a zdravotní služba. Poté, co lidé přejdou hranice a dostanou se do tábora, mohou se najíst, napít, dojít si na toaletu, nabrat ze sbírek vše potřebné a čekat na odvoz. Na počet lidí a množství materiálu malý prostor, takže všeobecný chaos. Lidé přesně nevědí, co mají dělat, co je čeká, kam pojedou a s kým, zda budou mít dostatek věcí, a hlavně mají různorodé informace. Řidič vozidla, který je odváží, se jim stává jediným, v koho věří, komu důvěřují, a doufají, že právě on jim zajistí vše potřebné.

Mise druhá: polsko – ukrajinská hranice – Přemyšl

Situace na místě je naprosto šílená. Všude jsou stovky až tisíce lidí. Na hraničním přechodu stovky metrů dlouhá fronta vozidel na obou stranách stojících ve třech řadách a cca 800 pěších lidí k tomu čekajících na odbavení a přechod hranice. Stovky lidí jsou autobusy převáženy do centra, kde Poláci kompletně vyklidili místní Tesco včetně parkoviště

2. mise: Přemyšl integrační centrum

2. mise: přechod Medyka Ukrajina-Polsko

Honza Pavlásek

Mise třetí: polsko – ukrajinská hranice – Korczowa

Je tady velké množství lidí, spousta materiálu a vše koordinují převozem autobusy z hranice do centra, které je vzdálené asi čtyři kilometry od hranic a které je stejně jako v případě přechodu v Przemysli, kde jsme byli v pátek, vytvořeno z velkého obchodního centra. Lidí je asi stejně, jen na větším prostoru, tak to budí dojem menšího chaosu. Ten je tady ale úplně stejný. Největší problém je, že ukrajinská strana nepouští lidi přes hranice, asi mají siestu nebo co, tak se čeká na lidi, co chtějí do Čech. Brzdí to naprosto nepochopitelně. Budeme čekat, až se nám sejdou lidé, a vyrazíme domů.

Vasyl se na přechodech, centru pomoci v Hradci Králové, při komunikaci s uprchlíky, ale nejen tam stal mezinárodně uznávaným překladatelem do ukrajinského a ruského jazyka, když rozdával i mnoha lidem své číslo pro případ pomoci, a Pete, ten se díky své jazykové výbavě stal hvězdou televize ve Španělsku, jelikož s ním z místa udělali přímý vstup pro zprávy ve Španělsku, kde popsal naši společnou misi.

No nevezměte dobré přátele a nevyrazte s nimi na výlet nebo záchrannou misi.

Abych ale nepřišel zkrátka, že mě se tam zase stal takový koordinátor nábory uprchlíků pro česká auta a řidiče. Vcelku dobře kooperující funkční celek se z nás stal, přátelé za těch cca 5000 naježděných kilometrů...

3. mise: Korczowa, Polsko, integrační centrum

3. mise: kamarádi z Vysočiny

Roztříděná sbírka

a přilehlých pozemků a udělali z něho rozdělovací centrum pro uprchlíky. V jednotlivých prostorech obchodů jsou zázemí pro uprchlíky, která jsou rozdělena podle toho, do jaké země chtějí lidé odcestovat. Místo mapy obchodů je u vstupu do Tesca mapa států světa. V Tescu se v jednu chvíli pohybuje odhadem 1000 lidí. Než se nám podařilo nalézt lidi, které jsme poté vezli my, odjelo odhadem 500 dalších a o něco více mezitím přijelo z hranic. V době, kdy jsme se chystali k odjezdu, se čekal konvoj cca 800 evakuovaných dětí z oblastí bojů. Ano, 800 dětí. Měl jsem možnost promluvit s několika lidmi a pracovníky Červeného kříže v místě. Jedním slovem katastrofa. Příběhy jsou dechberoucí. Jeden za všechny. Vezli jsme 75letou paní z Charkova, která vypravila na cestu do bezpečí dceru s postiženým synem, kteří odjeli, a když se vrátila domů, zjistila, že jí žádný domov nemá, pouze kráter po bombě, a tak jí nezbylo než odjet i se svým pejskem také. Dnes je v bezpečí v Polsku u dcery. Když jsem rodině, kterou jsem vezl, na otázku, proč to dělám a kolik za to dostanu, řekl, že to dělám ve vlastním volnu, v půjčeném autě a za vlastní peníze, protože to jsou naši přátelé, hodinu mi hlasitě nepřetržitě brečela v autě a nepřetržitě děkovala s tím, že utekla před bombami z Charkova a neví, co s ní bude dál.

Více myslím, že asi není třeba říkat, psát. A podobných příběhů jsme za ty dvě cesty na hranice a zpět vezli mnoho. Je důležité v naší pomoci vytrvat. Bude to běh na dlouhou trať, ale nikdo z těch lidí si tento osud nezaslouží.

A jen taková vsuvka pro některé odpůrce a pochybovače. Kdo neviděl a neslyšel. Vezměte auto a jeďte se tam třeba i jen podívat. Třeba se váš úhel pohledu posune více k realitě života v dnešním světě.

Mise čtvrtá: polsko – ukrajinská hranice – Korczowa

Je sobota, 19. 3. 2022, a je 03:55 hod. Jedu na místo srazu, na bělohradské náměstí. Už tu na mě čekají kamarádi Vasyl, Lukáš a Pete, dáme rychlou zdravotní a vyrazíme na cestu. Navigace říká 640 kiláčků do cíle. Hraje Hitrádio, skupina Jelen, pískám si a cesta utíká dobře. Přejedeme do Polska, ladím místní stanici, hraje skupina Jelen, pískám si. Když navigace hlásí 480 do cíle, dojedeme bílou dodávku na hradeckých číslech. Kamarád Honza se zapojil do konvoje. Jede nás pět, jsme kompletní. Jedu poslední, abych měl kluky na očích a aby mi nezvlčili cestou. Cesta utíká dobře, a když vyjde vše podle plánu, naložíme za šest hodin 30 lidí na hranicích a povalíme domů. Krásnou sobotu, přátelé.

4. mise: Miloš Bém a řidiči Lukáš Lepšík, Honza Volák, Pete Boldrini, Vasyl Kubaryč, Honza Pavlásek

Pomoc přicházela odevšad

Na závěr

Abych se vrátil k jádru věci. Vše, co podnikáme, má čistě lidský důvod, důvod ochoty a možnosti pomoci druhým v jejich těžké situaci. Je úžasné, jak se dokážou spojit naprosto rozdílní lidé odlišných kultur a národností a mít stejný cíl.

Lusknutím prstu jsme si řekli: JEDEM. Měli jsme docela dost volných míst, dorazili na místo, za necelé čtyři hodiny na hranicích auta naplnili lidmi, kteří se chtěli dostat do Čech, a vyrazili na cestu domů. Měli jsme to štěstí, že se nám podařilo všechny spouštěcí dopravit na různá místa Královéhradeckého kraje, takže jsme nemuseli v noci cestovat po celé republice, a byli jsme tak před druhou ranní doma v posteli. Vezli jsme cestující z Dněpru, dnes již ostřelovaného města, a Mykolajivské oblasti, odkud utekli doslova před bombami, se slovy jedné z cestujících: Už jsem nechtěla poslouchat výbuchy bomb a věčné sirény a nechtěla mnohokrát denně utíkat do krytu. Asi není třeba více.

Počty (Ing. Martin Zívř, tajemník města)

Stav k 18. 4. 2022

V Lázních Bělohradě je evidováno 126 uprchlíků z Ukrajiny.

Základní školu navštěvuje 34 žáků a mateřskou školu 4.

Město Lázně Bělohrad vyčlenilo na ubytování uprchlíků 8 bytů, v kterých byla původně většinou naplánována kompletní rekonstrukce. Celkem je v nich ubytováno 36 osob a nyní jsou plné.

V tuto chvíli vím, že další uprchlíci jsou ubytováni v budovách, které vlastní:

Lázně Bělohrad, a. s., ZEPO, a. s., DEPRAG CZ, a. s., Javorský mlýn, s. r. o., Gennadij Podolský, Josef Rýdl, Jaroslav Lorenc, Jiří Vrtěna, Jitka Čerovská, Jan Vácha, Jitka Košťálová, Jaroslava Kiecová.

Poděkování (Ladislav Stuchlík)

Honza Pavlásek začal vyjmenovávat lidi, kterým je třeba poděkovat. Seznam jmen narůstal. Ten jel na hranice, ten dal prostředky na naftu, jiný poskytl ubytování. Mnoho lidí přineslo humanitární pomoc, škola i školka se začaly naplňovat dětmi uprchlíků. Pomoci a pomocníků bylo a je mnoho. Strašně nerad bych na někoho zapomněl. Berte to tak, že poděkování patří všem, kteří alespoň nějak přispěli ke zmírnění tíživé situace ukrajinských uprchlíků. Uprchlíků před válkou, o které jsme si mysleli, že v Evropě už nemůže nastat. Děkujeme!

Prosím, vydržme to, určitě se situace začne uklidňovat. Nevím, jak dlouho tahle situace potrvá, ale lidé, kterým jsme tady pomáhali, se budou chtít vracet domů.

Z facebookových zpráv Honzy Pavláška a vyprávění Halny Kubaryčové zpracoval Ladislav Stuchlík, foto: Honza Pavlásek, Halna Kubaryčová

Hodně pomohla i paní Orcetová z Freudenbergu

Honza Volák, Ondřej Pojda a Miloš Bém a jejich pasažéři

Dobří lidé drží svět

V roce 2021 stačila ještě vyjít v nakladatelství Galén její kniha rozhovorů s lektorkou a dokumentaristkou Monikou Hodáčovou s příznačným názvem „Dobří lidé drží svět“. V knize paní doktorka věnuje velkou část vzpomínek na Lázně Bělohrad. V roce 2000 zde zakoupila se svým manželem Miloslavem Stehlíkem rekreační chalupu.

Z knihy vyjímáme: „Jeli jsme se tam podívat a už v červnu 2000 jsme podepisovali kupní smlouvu s bývalými majiteli. Když jsme o koupi domku referovali známým, varoval nás kamarád Martin Štumpf: „Nedělejte to, udřete se!“ V prvních sedmi letech jsme v Bělohradě opravdu dřeli a utratili skoro všechny peníze, které jsme vydělali. Nemohu popsat, kolik haraburdí bylo třeba vyklidit. Hodně, hodně lidí nám pomáhalo. Rozhodli jsme se, že všechny stavební práce necháme dělat místní firmy, a to bylo správné rozhodnutí. Po první noci strávené v našem domečku jsme se nehledě na brzký čas posilnili koňakem a vyrazili na městský úřad. Dodeška mám pocit trapnosti, když si vzpomenu, jak jsme s nezaměnitelným oděrem kavárenských povalečů hledali starostu. Otevřel nám mladý muž a představil se. Byl to Pavel Šubr, starosta Lázní Bělohradu. Rázem jsme se stali součástí „jeho“ města. „Na vyklizení je nejlepší pan Ikra,“ řekla nám starostova sekretářka. A ještě téhož dne jsme sledovali sporého muže, který s břemeny běhal nahoru na půdu a zase dolů, jako by se ani nemohl unavit. Hned zkraje nám obětavě pomáhali Radek Břízek a jeho bratr Miloš, kteří nikdy nelitovali času a námahy, což jsme mohli jen obdivovat. Jejich nasazení bylo výjimečné, zvláště když se přesvědčili, že bychom rádi zachovali starobylý ráz chalupy. Zaznamenávala jsem všechno v kronice, zápisy, účty, výstřížky z místních Bělohradských listů, fotografie, dokumenty. Dneska ty kroniky dohromady váží asi deset kilo a dávají dohromady snad dva metry na délku.

Byli jsme po příchodu do tohoto města velmi aktivní „náplava“. Dokonce jsme se pokusili o „kulturní povznesení“ místa založením spolku Frič. Kancléřem spolku Frič se stal ředitel školy Jaroslav Jirásko, poslem můj muž a mně připadla úloha prezidentky. Zpočátku budily tyto aktivity dost pozornosti, zvláště prezentace vážné hudby. Kontrabasista SOČR Rostislav Tvrdík, bělohradský rodák a kamarád snad všech českých muzikantů, se zasloužil o sérii nazvanou „Z hvězdiček rostou hvězdy“ a uspořádal množství koncertů v kulturním sále lázní, na které zval studenty konzervatoře i jejich profesory. Po koncertě se obvykle všichni přesunuli k nám do chalupy a hudební zážitky se umocňovaly nezapomenutelnými setkáními s interprety. Jednou jsme hostili dokonce i Plastic People of the Universe. Ano, tehdy nám bylo dobře.

Od počátku jsem začala pátrat i po geologii a historii kraje, jeho přírodě a kultuře, a zajímalo mě to stále víc. Byli jsme bez auta, ale naštěstí se vždy našel někdo, kdo nás svezl na místa, kde se něco dělo, a také na místa památná, která bychom jinak nepoznali. Mnohokrát nám věnovala svůj volný čas Jitka Košťálová z městského úřadu. Doufám, že si ty výlety užívala i ona sama. Město v té době uvažovalo o nových materiálech pro turisty, a tak se stalo, že v roce 2006 vydalo i moji Vlastivědnou čítanku o Lázních Bělohradě a okolí. Byl to pro mne krásný čas objevování místa, do kterého jsme čirou náhodou přivandrovali.

Měli jsme velké štěstí, že při našem příchodu do města byl administrátorem farního kostela Všech svatých Pawel Szumilas, dokonalý šlechtic ducha s otevřenou myslí pro vše, co bylo lidské a v jeho očích správné. Řekla jsem mu o Výboru dobré vůle a on mě naprosto nečekaně požádal, abych příští neděli vyprávěla farníkům o činnosti naší nadace. Žena, a ještě místo kázání! Tehdy také Joshua zpíval v kostele o nedělních bohoslužbách. Duši farní rodiny v Bělohradě bývala paní Antonie Vaníšová, která pomáhala panu faráři upravovat české texty a byla mu po všech stránkách oporou...

Ano, každý rok jezdíme na Vánoce do Bělohradu. Od sousedů dostaneme stromek, vánoční cukroví i pravou rybí polévku od Miloše Břízky. Jiráskovi nám s dětmi přijdou zahrát a zazpívat koledy.

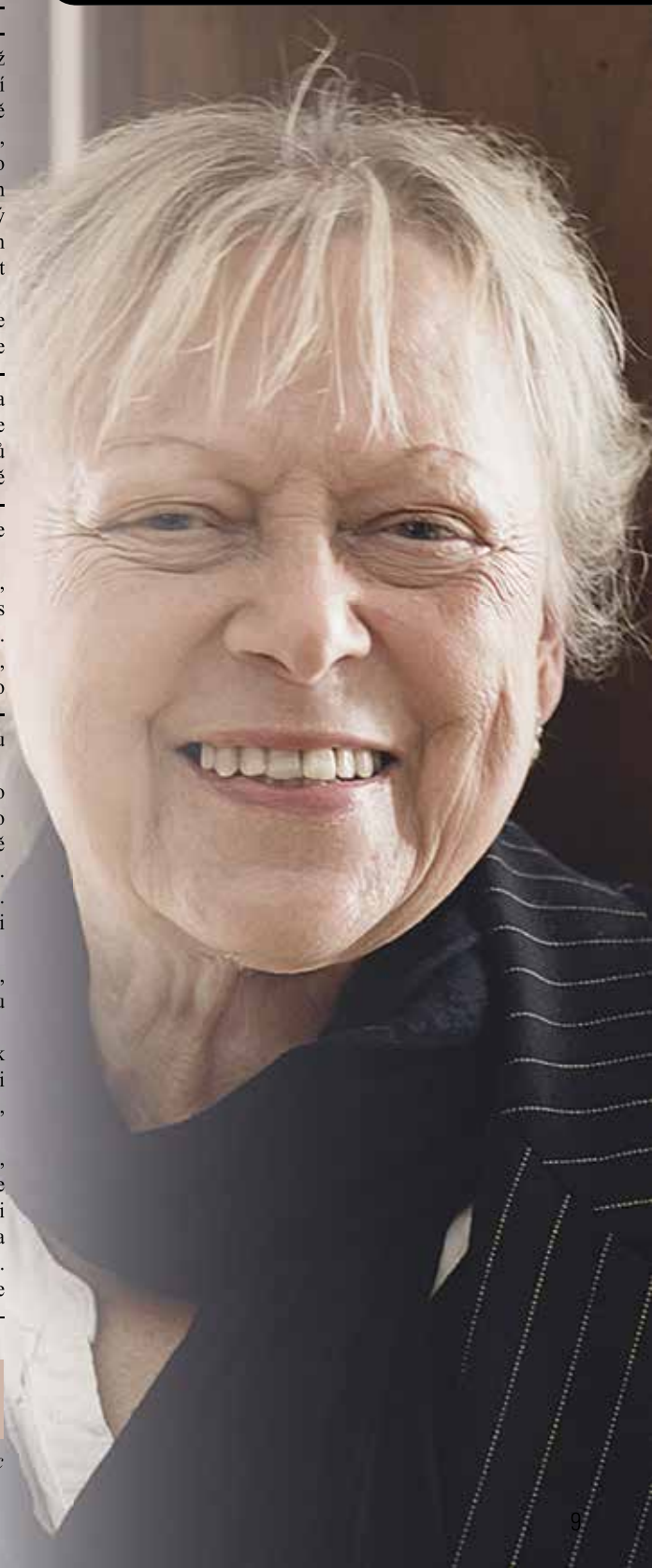
Ani Velikonoce si už jinde nedovedeme představit. Celá generace chlapců každý rok koledovala u našich dveří, já jsem je obdarovala sladkostmi a pořídila jsem fotky kvůli dokumentaci do kroniky. Vyrostli z nich mladí muži, kteří se již stydí chodit s pomlázkou, ale dorostu je v okolí našeho domku naštěstí pořád dost.

Moje lékařka Olga Koblesová z polikliniky ve Spálené mě seznámila s majiteli lázní, Jaromírem a Jitkou Ferbrovými. Ukázalo se, že si mě Jitka pamatuje z výuky dermatologie na první lékařské fakultě, porozuměly jsme si a od té doby jsme byli s manželem zahrnuti mezi příznivce lázní, hosty zvané k zahájení lázeňské sezóny, na různé oslavy, a také na oficiální návštěvu Václava a Livie Klausových, v době kdy, byl Václav Klaus prezidentem. Jitka Ferbrová mi také velkoryse pomohla s rehabilitací po operaci srdeční chlopně v roce 2012, v tehdy nově dostavěném lázeňském centru Strom života. Takže jsem Lázně Bělohrad skutečně využila i po této stránce.“

24. DUBNA SI PŘIPOMENEME NEDOŽITÉ 80. NAROZENINY MUDR. MILENY ČERNÉ, „LÉKAŘKY CHARTISTŮ“ A DLOUHOLETÉ ŘEDITELKY VÝBORU DOBRÉ VŮLE – NADACE OLGY HAVLOVÉ. LASKAVOU PANÍ DOKTORKU ŘADA Z NÁS MOHLA OSOBNĚ POZNAT Z JEJÍCH BĚLOHRADSKÝCH POBYTŮ. SVŮJ VZTAH K NAŠEMU MĚSTU A PODKRKONOŠÍ VYJÁDRILA MIMO JINÉ I VLASTIVĚDNOU ČITANKOU LÁZNĚ BĚLOHRAD VYDANOU V ROCE 2006. JE O NÍ NATOČEN I DOKUMENTÁRNÍ FILM Z CYKLU GEN (GALERIE ELITY NÁRODA). MÍSTEM JEJÍHO POSLEDNÍHO ODPOČINKU (15. 9. 2021) SE JISTĚ NE NÁHODOU STAL BĚLOHRADSKÝ HRBITOV.

Redakce Bělohradských listů děkuje nakladatelství Galén za možnost použít materiál z knihy Dobří lidé drží svět a za foto k článku.

zpracoval Jan Simon, foto: Jan Plavec

Rostislav Tvrdik a jeho životní pout' s hudbou

Rostislav Tvrdik, PKF koncert NOD 9. 10. 2017

Hudba nemá žádné hranice, je jen dobrá nebo špatná

Pane Tvrdiku, blíží se sjezd rodáků našeho města, vy jste zde známou osobností, můžeme i vás považovat za bělohradského rodáka?

Myslím, že tak úplně ne, protože jsem se narodil a do dvaceti let žil v Ostravě, kde moji rodiče pobývali již osm let před mým narozením. Otec pracoval jako vrchní sládek v pivovaru, maminka pracovala v administrativě. Ale od dětství, od svého prvního roku, jsem jezdil do Bělohradu k babičce a k dědovi na všechny prázdniny. A tak tedy cítím, že sem tak trochu patřím.

Jak a kdy jste se dostal k hudbě? Jak studium probíhalo?

Jak jsem se dostal k hudbě? Byla to vlastně náhoda nebo řízení osudu, jak se říká. S kamarády jsme u dědečka objevili na vystavených loveckých trofejích visící lesnickou trubku zvanou „borlice“. A byla to ona, která rozhodla o tom, že můj další život bude spojen s hudbou. V devíti letech jsem se začal učit hrát na trubku a v patnácti letech jsem byl přijat na Ostravskou konzervatoř. V tom období byl na škole nedostatek studentů hry na kontrabas, já měl velkou ruku, a tak jsem přešel ke studiu na kontrabas. Po sedmi letech studia pod vedením skvělého profesora Miroslava Švábenského jsem úspěšně konzervatoř absolvoval sólovým koncertem v doprovodu smyčcového kvarteta. Během studia jsem byl také povolán do skvělého Komorního orchestru Ostravské konzervatoře, který vedl profesor Josef Staněk. S tímto vynikajícím orchestrem jsem se zúčastnil mnoha významných koncertů a soutěží. Například v Západním Berlíně to byla světová soutěž orchestrů, kterou pořádal a byl členem poroty Herbert von Karajan. Tady jsme se umístili na krásném třetím místě. Další pro mne významný začátek v té době bylo vystoupení na Pražském jaru s významnými českými sólisty. Zkušenosti jsem také posbíral v Ostravském a Opavském divadle, kde jsem se stal již v době studia členem orchestru opery a operety. Byl to pestrý a ničím nenahraditelný vstup do života hudby.

Minula vás základní vojenská služba, v té době ještě povinná?

Neminula a jsem tomu v tomto paradoxu doby rád. Sešla se nás totiž touto nařízenou okolností skupina lidí stejně souzřejících názorů na hudbu a na tehdejší svět kolem nás. Jako členové Vojenského uměleckého souboru západního vojenského okruhu (VUS ZVO) v Táboře to byli muzikanti z celé republiky. Hudba se v tomto souboru provozovala ve třech základních hudebních subjektech: zábavná, lidová a celosouborová (symfoniická). Mimo toto zařazení jsem byl členem folklorní skupiny, kde jsem se poprvé setkal naplno s českými lidovými písněmi a tanci. Je nabitelní, že mé následující celoživotní a letos již čtyřicetileté působení

v souboru Jaroslava Krčka a Aleny Skálové Skálové „Chorea Bohemica“ není náhodné. Nezapomenutelné zážitky a vzácná přátelství s vojenskými kamarády mě provázejí do až do dnešních dnů. S hudbou a dobrými kamarády se taková vojna zvládala s radostí.

Vojna skončila. Vstup do občanského života nebyl jistě snadný.

Přesně tak, začátek snadný nebyl. Odešel jsem z Ostravy do Prahy nemaje nic než kontrabas. Otevřená náruč pro muzikanta nikde. Ale jak to bývá, štěstí se na mě usmálo přímo o Vánocích. Po koncertě Rybovy mše vánoční, kterou jsem hrál a kterou dirigoval můj kamarád z vojny Petr Bártl v kostele na Karlově, jsem kráčet zasněženou Prahou. Tu se ke mně přidal Petrův kamarád, kontrabasista Symfonického orchestru Československého rozhlasu Jiří Pelant, který byl na koncertě Rybovy mše. Sdělil mně, že v SOČRu bude vyhlášen konkurz do skupiny kontrabasů. Ihned jsem se začal intenzivně a za přísného Jirkova dozoru a vedení na konkurz připravovat. Pamatuji se, že jsem ve finále cvičil 8–9 hodin denně. V roce 1983 jsem se stal členem SOČRu, kde jsem setrval až do roku 2001. Zažil jsem dva šéfdirigenty, Františka Vajnara a Vladimíra Válka, zažil jsem zde listopad 1989 jako člen Občanského fóra, ale také zklamání, opuštění ideálů, ba i zákulisní nepravosti a konflikty. Najednou jsem cítil, že sem nepatřím. Právě probíhal festival Pražské jaro 2001 a já se rozhodl z Orchestru Českého rozhlasu odejít.

A je to stále muzika, která vás provází, a výčet vaší činnosti je bohatý.

Brzy po odchodu z rozhlasu jsem dostal první nabídku od Jiřího Linhy na angažmá v doprovodné skupině jeho legendárních LINHA SINGERS, kde jsem strávil krásné tři roky koncertů a nahrávání se skvělou partou a nádhernou hudbou. V tu dobu přicházely další nabídky, které

Se Svát'ou Karáskem

jsem s radostí přijímal: Státní opera Praha, Plzeňská opera, Talichův komorní orchestr, Virtuosi di Praga, Pardubická a Jihočeská komorní filharmonie, Západočeský symfonický orchestr, Český národní symfonický orchestr. Mimo soubor Chorea Bohemica a skupinu Svatopluk dosud hraji ve skupině AUGENBLICK, která se věnuje výhradně židovské hudbě, hraji v evangelickém triu MRTVEJ (Molnár, Rejchrt, Tvrdík) a srdcová záležitost je pro mne Komorní orchestr MLP složený z bezvadných kamarádů, členů České filharmonie, SOČRu, Kvarteta Martinů a M. Nostitz quartetu.

V roce 2012 jste společně s Václavem Hudečkem, Pražskou konzervatoří a dalšími pražskými hudebními školami založil zajímavý a záslužný projekt „Z hvězdiček rostou hvězdy“. Dá se už v dětství rozpoznat výrazný hudební talent?

Jak kdy. Někdy je to rozpoznatelné hned od prvních krůčků, někdy se tyto velké talenty projeví až časem. Tento cyklus probíhá v prostorách Národní technické knihovny v Praze Dejvicích, v prostorách s mimořádně dokonalou akustikou, které jsem objevil náhodně. S Václavem jsme dlouholetí kamarádi, často spolu hrajeme. Z té akustiky byl také ohromen a nápad s cyklem se mu líbil. Mnoho z těch hvězdiček za těch deset let vyrostlo do formátu opravdových hvězd, jako například houslista Jan Mráček nebo klavírista a dirigent Lukáš Klánský. Mimochodem, ten název pro nás tehdy vymyslela také „Bělohraďačka“ paní doktorka Milena Černá, předsedkyně nadace Dobré vůle Olgy Havlové.

Ve výtu vašich aktivit je rovněž autorský cyklus „Vážná hudba není vážná“, zaměřený pro žáky základních škol. Jak přijímají žáci tuto formu?

Svou výřečností spolu s připravenými speciálními hudebními ukázkami hovořím s dětmi otevřeně o veškeré hudbě, zajímám se o to, co poslouchají, a zároveň při našem vzájemném povídání a poslouchání pro ně objevuji dosud nový, skrytý svět klasické hudby. Hudba nemá žádné hranice, je jen dobrá nebo špatná.

Pro Bělohrad jste se zapsal jako muzikant, který dovede interpretovat muziku tam, kde je třeba: ať je to vystoupení v kostele, nebo v přírodě, v lázních nebo řekněme v menším okruhu posluchačů. Je to už řádka let, kdy v našem kostele Všech svatých zazněla Rybova mše vánoční, kde jste nejen hrál na basu, ale skvěle zazpíval i svůj basový part. Zpíváte rád?

Zpívám velmi rád. Se svou bývalou ženou Editou jsem pár let soukromě studoval operní zpěv. Mám rád především české lidové písně, písně Sváti Karáska, ale taky všechny možné country hity např. s bělohradskou kapelou NOUBEND. Rád zpívám Matušku, Hálu a rád se vracím o Vánocích ke zmíněné „Rybovce“, která se u nás v Čechách už dávno stala vánoční klasikou.

Váš autorský pořad „Léčba písní“ má záměr zaujmout, případně pomoci okruhu lidí, kteří nemohou zvládnout složité životní situace? Nastává i u vás chvíle, kdy se obracíte k hudbě pro posilu a pro „pohlázení po duši“?

Tento pořad nemá tak vysoké cíle. Jedná se o hraní a zpívání v triu kamarádů ve složení housle, akordeon a kontrabas. Jsou to především lidové písně, které oživují svou krásou a bezprostředností především srdce každého z nás muzikantů. Je v nich moudrost a pravdivost textů, melodičnost. I nás ta hudba uzdravuje a stává se tak radostí sdílenou spolu s posluchači. Pro-

Basa Tvrdík muziku a Václav s ní

tože jsem s hudbou v kontaktu neustále, pohladí mě po duši sama od sebe velmi často. Ale chvíle zastavení a vyposlechnutí si určité konkrétní hudby je u mne velmi vzácná. Často jezdím autem a tam mám naladěné tři stanice: Radiožurnál zprávy, stanici Vltava a Radio Beat.

Sugestivní otázka: Kdy prožíváte chvíle radosti? Jsou to děti, společnost, příroda? Připravujete nové projekty?

Především se raduji z toho, že mám čtyři krásné, zdravé a chytré děti. Děkuji za ně a za vše hezké, co jsem spolu s Editou a Drahomírou v obou manželstvích prožil. To zlé, co potom, bohužel, vždy přišlo, nechávám odplynout, odpouštím a nedávám tomu místo ve své mysli.

Ale teď se nemohu radovat z ničeho. Myslím na své děti a na děti a jejich rodiče, kteří prožívají válečné peklo. Co to má znamenat? Čeho jsme se to dožili?

Vždyť žijeme snad v civilizovaném světě! Dokud nebude konec té strašné války, tak mimo aktivity pro Ukrajinu, jako jsou koncerty, sbírky, nejsem schopen nic podnětného vytvářet, nemám motivaci.

Děkuji, paní Hano, za setkání, mějte se hezky. Pevně doufám, že až se brzy opět shledáme, bude té nesmyslné válce konec a já vám budu moci na vaši poslední otázku odpovědět zcela jinak.

Pane Tvrdíku, za sebe i za čtenáře Bělohradských listů děkuji za zajímavý a obsažný rozhovor. Přeji vám v této těžké době hodně sil k pomoci tam, kde je to třeba. Vždyť, jak říkáte, „hudba léčí“.

Hana Friedrichová, foto: archiv Rostislava Tvrdíka

Linha Singers

ŽIVOTOPIS

- » NAROZENÝ R. 1964 V MOSTĚ, VYSTUDOVAL ČESKÝ JAZYK, LITERATURU, HISTORII A PEDAGOGIKU NA FILOZOFICKÉ FAKULTĚ V PRAZE
- » 1990–92 UČITEL NA GYMNÁZIUM U LIBEŇSKÉHO ZÁMKU
- » 1992–96 MAJITEL A MANAŽER ROCKOVÉHO KLUBU BELMONDO
- » 4. 6. 1997 NASTOUPIL DO ZOO, MODERNIZACE, OBNOVA PO POVODNÍCH
- » 2008 DOSTAL CENU MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
- » OD 1. 1. 2010 ŘEDITEL ČESKÉHO CENTRA ČESKÉ NÁRODNÍ BUDOVY V NEW YORKU
- » 3/2011 FIREMNÍ OMBUDSMAN ČD
- » OD R. 2015 SNAHA O VYBUDOVÁNÍ PRAŽSKÉHO ZÁBAVNÍHO PARKU
- » 2020 KANDIDATURA DO SENÁTU

JAK SE DĚLÁ ZOO

27. února zavítal do Bělohradu PhDr. Petr Fejk, asi nejznámější (i když dnes bohužel už bývalý) ředitel zoo Praha v celé její historii. Jeho přednáška „Jak se dělá zoo“ patřila k těm nejzajímavějším.

Máte nějaký vztah k našemu kraji?

Určitě, moje rodina pochází z Bílé Třemešné, jako dítě jsem tam trávil prázdniny. Moji rodiče tam dodnes mají dům, kde tráví většinu roku.

Jak jste vnímal pražskou zoo předtím, než jste ji začal vést?

Už od dětství jsem ji navštěvoval několikrát do roka. Vždycky jsem se ohromně těšil a vždycky jsem odcházel zklamaný, později smutný a rozzlobený. Za celá léta se v zoo nic nezměnilo, a pokud ano, tak k horšímu. Apatická zvířata seděla v betonových kójích a zírala přes mříže na návštěvníky. Dobrá polovina těch tvorů chovaných v zajetí nikdy nezažila skutečnou přírodu, neznala dokonce ani trávu. Z hlediska hygieny bylo všechno v pořádku, ona se tráva špatně dezinfikuje, kdežto beton se opláchne savem a je hotovo. Zvířata na podmínky nakonec rezignovala – stejně jako vedení zoo.

Jak se doktor filozofie stane ředitelem zoo?

Náhodou jsem narazil v novinách na inzerát, že město Praha hledá nového ředitele zoologické zahrady. Přihlásilo se asi třicet uchazečů, do užšího výběru nás postoupilo pět. Já jediný nebyl přírodovědec, veterinář ani chovatel. Ale měl jsem představu, jak by se dala skomírající zoo

oživit. Byl rok devadesát sedm, zoo přesto fungovala jako za hlubokého socialismu, všechno patřilo všem, a tudíž nikomu, zahrada polykala obrovské sumy peněz, aniž to bylo vidět na výsledku.

Jaké byly vaše začátky?

Hrozné. Nevěděl jsem, odkud začít. Všechno bylo špatně, od dřev v plotě, kudy houfně chodily davy lidí bez placení a zaměstnanci si odskakovali na libovolně dlouhou dobu z práce, až po krádeže čehokoli. Ve velkém mizelo krmivo, věci denní spotřeby i stavební materiál. Abych viděl, jak to funguje, vylezl jsem na nejvyšší bod v zahradě – střechu ředitelské budovy – a sledoval dění v areálu. Když se to rozkřiklo, byl jsem považován za podivína. Zaměstnanci uzavírali sázky, kolik dní ještě vydržím, než svůj donkichotský boj vzdám.

Až do mého nástupu panovalo přesvědčení, že ředitelé nemají žádnou autoritu a jsou vhodní pouze k reprezentaci. Jinak se drží stranou a píšou odborné knihy o zvířatech. Já byl ředitel s pohledem návštěvníka, takže jsem viděl i to, co předešlé vedení už nevnímalo. Nejen nepořádek, omšelost staveb, rozbité lavičky a odpadkové koše, nevyhovující stánky s občerstvením i příšerné WC. Nejvíce mi vadil názor, že návštěvníci (tehdy hanlivě označovaní jako ksichti) jsou jen pro zlost a mělo by jich přicházet co nejméně. Zoo přece není pro lidi, ale pro výzkum a chov zvířat! Jenže zvířata tu žila v otřesných podmínkách, spousta jich byla pouze vystavována jako neživé artefakty v muzeu. Některé druhy se úplně přestaly rozmnožovat, i když právě rozmnožování a schopnost

odchovat mláďata jsou nejlepším dokladem úspěšnosti zahrady. Do zoo tehdy nesměli psi nebo děti s koloběžkami, o tom, že by návštěvníky mohl vozit po areálu vláček, nemohlo být ani řeči. Odmítaly se veškeré vedlejší aktivity s výmluvou, že to všechno zvířata ruší. Argumentoval jsem tím, že elektrický vláček by je rušil mnohem méně než nákladáky a traktory se zásobami, hlučné sekačky nebo míchačky z věčně rozdělaných a nedodělaných stavebních prací. Nechtěli to slyšet. „Když to fungovalo doteď, není třeba to měnit!“

Jenže ono to už dávno nefungovalo. Zahradě, která je jen černou dírou na peníze a její návštěvnost rok od roku klesá, hrozí zánik. Abych pronikl do života zahrady, oblékl jsem si montérky a každý týden pracoval v jiném oddělení. Dělal jsem všechnu práci, včetně té nejspínavější, jako běžný zaměstnanec a byla to ta nejlepší zkušenost.

Budování nové zoo trvalo téměř šest let. A pak...

Pak přišla povodeň. Starší generace si ji dobře pamatují. Voda vystoupala víc než deset metrů nad normál a většina zoo se ocitla během několika málo hodin pod rozbořenou hladinou. Na přemístění tisíců zvířat běžně potřebujete dlouhé dny. My neměli ani šest hodin. Drobná zvířata, ptáky a plazy můžete odchytil jen tak, šelmy a lidoopi se předtím musejí uspat, a na převoz slona potřebujete objednat speciální plošinu. Dostat ho na ni krůček po krůčku je pak záležitost desítek hodin. Všechna zvířata byla navíc v ohromném stresu. Začali jsme evakuovat i výše položené pavilony, kam podle odborníků voda nikdy přijít nemohla. Přišla velmi rychle a zalila je až po střechu. Zachránili jsme 1029 zvířat, uhynulo 120 ptáků a 14 savců. A všechno, co jsme s obrovským nasazením v minulých letech vybudovali a krátce před povodní slavnostně otevřeli, bylo ztraceno. Voda smetla i staré ubytovny zaměstnanců s jejich veškerým majetkem a budovy technického zázemí. Během několika hodin se nová, „vymazlená“ zahrada změnila v místo zkázy. Mysleli jsme si, že nic horšího nás už nemůže potkat. Ale potkalo: Vypukla mediální štvance. Začala hned po zveřejnění informace, že jsem nechal zastřelit slona Kadira. Kadir byl starý, nevrlý a nevyzpytatelný samec, který třicet let neopustil svůj sloninec a za minulého vedení žil – kvůli bezpečnosti – připoután za nohu řetězem. Vystresované zvíře, které k sobě nepustilo ani svého ošetřovatele, bylo schopné během několika minut rozdupat veškerý personál zoo. Všichni jsme zoufale hledali jakoukoli možnost záchrany, doufali jsme v zázrak, ale přes všechnu snahu se nám Kadira nepodařilo vylákat ani ke vratům slonince. Veřejnost si záchranu slona představuje jako ve filmu. Přiletí helikoptéra, sloníkovi se navléknou pod břicho popruhy a zvířátko se odnese do bezpečí. S realitou to nemá nic společného. Voda rychle stoupala a začala slonovi zalévat i hlavu. Zázrak nepřišel. Byla to rychlá a bezbolestná smrt, přesto jsme ji všichni velmi těžce.

Měli jsme spoustu práce s evakuací, nikdo neměl čas informovat média. Televize i tisk proto začaly vydávat „zaručené“ zprávy o tom, jak neschopní zaměstnanci zoo v čele s ředitelem raději zastřelili slona a další tři zvířata, než aby se je pokusili zachránit. Vzvedla se vlna nenávisti, začaly chodit stovky výhrušných dopisů. Pisatelé mě označovali za sadistického vraha zvířat, přáli mi kulku mezi oči a pomalou smrt utopením. „Abys věděl, jaké to je, ty zřůdo, co nenávidíš zvířata! Běž dělat ředitele masokombinátu, zmetku!“

Paradoxní bylo, že nám od odborníků z celého světa chodily dopisy plné uznání za to, jak skvěle jsme zvládli bleskovou evakuaci tolika zvířat a jak malé ztráty jsme utrpěli. V Čechách zatím mediální hysterie pokračovala, ale my jsme se snažili obnovit zoo a neměli čas se těmi nenávisťnými výlevy trápit. Každý dělal mnohem víc, než musel. Povodně nás stmelily a sjednotily jako nikdy předtím.

A pak se jako zázrakem veřejné mínění otočilo. Postavili se za nás lidi. Návštěvníci, veřejnost. Ti, kteří viděli, co se v minulých letech v zoo změnilo k lepšímu. Přišli pomocníci s lopatami a kolečky, kteří nám pomáhali odstraňovat následky povodní. A začaly chodit peníze. Od jednotlivců, od velkých podniků, drobných provozoven, ale i z obchodů známých značek, od školních dětí, od důchodců. Částky od staniců na konto až po stovku vloženou do obálky nadepsané dětským písmem zoo Praha, ředitel. Bylo to nečekané, krásné, dojemné a zavazující. I ve světě se vzvedla obrovská vlna solidarity. Podpořily nás desítky zoologických zahrad, pomoc přišla i z Japonska, kde napojení na Českou republiku funguje už od dob Věry Čáslavské.

Škody ale byly strašlivé a obnovu odhadovali odborníci na desítku, dvacítku let. S obrovským nadšením a s pomocí veřejnosti i města jsme vybudovali novou zoo, nebo alespoň její hlavní část, během pouhých

dvou let! A dalších pět let jsme pracovali na tom, aby se stala úspěšnou „výkladní skříní“ Prahy, jakou je až do dneška. Rozšířili jsme ji o 7 pavilonů, 13 objektů zázemí a 25 exteriérových expozic! A roční náklady na provoz se přitom nijak nezvýšily! Uznání se nám dostalo především od návštěvníků, jejichž počty rok od roku prudce stoupaly. Velkým oceněním bylo i hodnocení magazínu Forbes, který pražskou zahradu vyhlásil sedmou nejlepší zoo na světě!

Pracujete raději se zvířaty, nebo s lidmi?

Ona i práce v zoo je především o lidech. Když najdete ty správné, musíte si je udržet. Jsou to třeba ti se „šestým smyslem“ pro zvířata, jako byl například Marek Ždánský, chovatel goril, který kdysi zachránil před utopením goril miminko Moyu. Právě díky takovým lidem se zvířata v zoo cítí dobře.

Jaké zvíře máte nejraději?

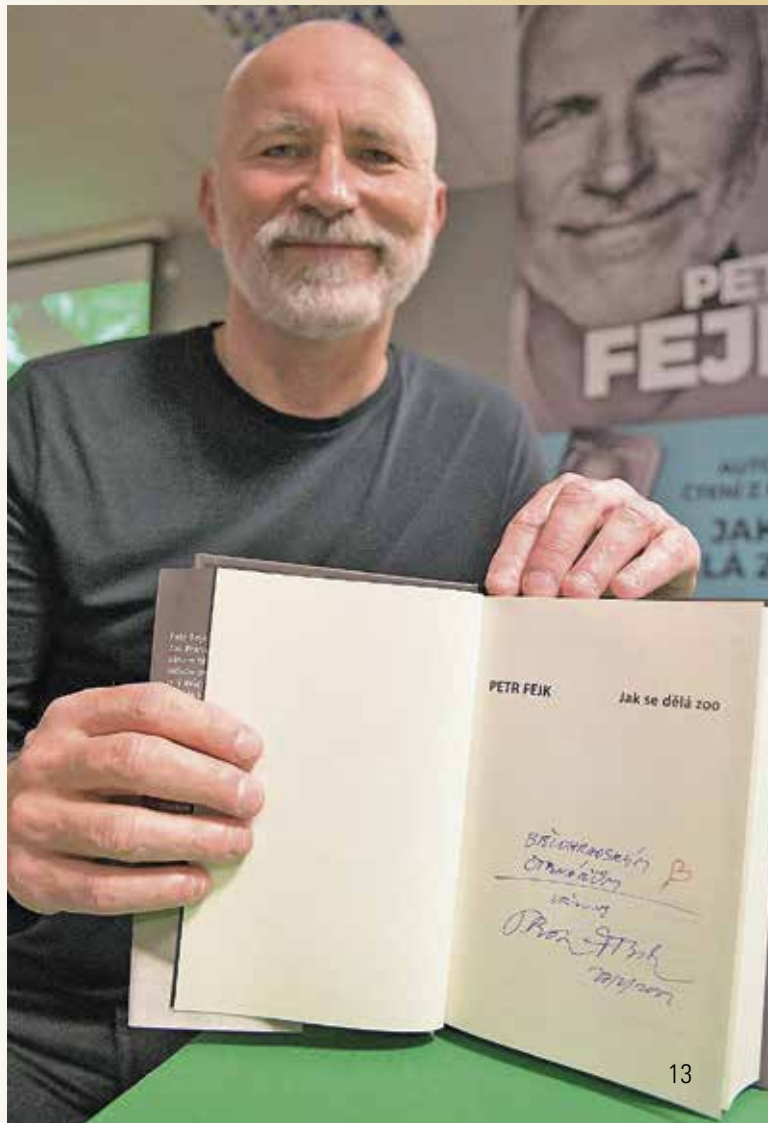
Mám raději ta plachá. Měl jsem možnost podívat se z výsunvé plošiny do očí žirafě. Tomu se jen máloco vyrovná. Ale mým skutečně nejmilejším zvířetem byl můj černý labrador Kuba. Prožili jsme spolu krásných třináct let. Je nezapomenutelný.

Jak je to s volností zvířat?

Položil jsem si otázku, co je pro ně lepší. Jestli sterilní chov v kleci, kde smutně koukají přes mříže, nerozmnožují se, ale přežije jich deset z deseti. Nebo volnost, voliéra až do nebe, ale přežije sedm z deseti, protože ptáka s průjmem v kleci chytíte, ale pod strop voliéry nevyšplháte, zůstane to na přírodě jako venku. Kterou variantu by volila zvířata? Rozhodně volnost.

Pokud byste se chtěli dozvědět víc, v městské knihovně je k dispozici kniha Petra Fejka *Jak se dělá zoo i s věnováním autora*. V ní najdete úžasné lidské i zvířecí příběhy, které rozhodně stojí za přečtení. Kniha je svěží, dobře napsané vyprávění nejen o zákulisí naší největší zoo, ale vtáhne vás do děje stejně snadno jako napínavý román.

Hana Marie Körnerová, foto: Zdeněk Dryák

JAK SE ŽIJE UKRAJINCŮM V BĚLOHRADĚ

MARII, HALYNU I VASYLA JSEM ZNAL OD VIDĚNÍ, JAK SE V ČECHÁCH ŘÍKÁ O LIDECH, KTERÉ SKORO DENNĚ POTKÁVÁTE.

NAJEDNOU RUSKÝ PREZIDENT PUTIN „VLÍTNUL“ DO JEJICH UKRAJINY A ROZPOUTAL VÁLKU, KTERÉ ON ŘÍKÁ „SPECIÁLNÍ VOJENSKÁ OPERACE“. NE NAJEDNOU, MĚSÍC U HRANIC RUSKÉ FEDERACE A UKRAJINY CVIČILO BEZMÁLA DVĚ STĚ TISÍC RUSKÝCH VOJÁKŮ.

BĚLOHRADSKÉ LISTY DOVOSLOU NEPŘINESLY ROZHOVOR S UKRAJINSKÝMI OBČANY, KTERÍ ŽIJÍ V BĚLOHRADĚ PŘES DVACET LET. TADY JE MALÁ SPLÁTKA NAŠEHO DLUHU.

VASYL KUBARYČ * 11. 10. 1972

MANŽEL HALYNY, ŠVAGR MARIE,
ŘIDIČ FIRMY EUROPACK

Impulzivní, živelný borec, chlap do nepohody, ze kterého se stal normální Bělohradák. Vasyl začátkem podzimu oslaví padesátiny. S manželkou Halynou vychovali dvě děti – dnes devatenáctiletá dvojčata: Alexandra – Sašu a Kristýnu – Tinu.

„Bylo mi 23, když jsem v září 95 nastoupil do Rýdlovy pekárny. Mám zemědělskou školu s maturitou. V tom roce 95 jsem z naší západoukrajinské vesnice Zoučiv jel autobusem do Košic, potom vlakem do Prahy a k vám do Bělohradu, z busu jsem vystupoval za kolejemi u Depragu... Pracoval jsem i v JZD, stavebních, u firmy Imlauf. Teď už 14 roků jezdím s kamionem v brtevkém Europacku. Jako šofér jsem dva roky kroutil vojnu v Sevastopolu, autobusem vozil děti do školy...“

Putinův útok na Ukrajinu nečekal celý svět. Čekal se ruský příchod na Krym a část východu. Za osm let lidi pochopili, co je Rusko zač... Snažím se pomáhat, třikrát jsem byl pro lidi na hranicích.

Co se mi líbí v Bělohradě? Jsem tady nadmíru spokojený, máme dobré bydlení i práci. Rád si zajdu do hospody na pivko. Moje posezení bylo u Čány, na konci náměstí s majáčkem, a U Šanty v Lázeňské. Škoda, už nejsou. Chodím k nádraží a pravidelně na fotbal, kde jsem velkým fandou. Vlastně musím být fandou, moji šéfové Europacku vedou místní klub...“

HALYNA KUBARYČOVÁ * 10. 7. 1975

MANŽELKA VASYLA, SESTRA MARIE,
ŠIČKA FIRMY VILEDA

I Halyna pochází ze Zoučivu, který je na polovině cesty mezi Lvovem a Ivano - Frankivskem, kde absolvovala učiliště s maturitou a stala se pánskou krejčovou. Můj diktafon i já jsme byli potěšeni, že můžeme dělat rozhovor s touto mladou, půvabnou a inteligentní dívkou.

„Vasyl byl v Bělohradě dřív než já. S Pepou Rýdlem a jeho ženou přijeli k nám na Ukrajinu na svatbu mé sestry. Dostala jsem pomocnou práci v pekárně.“

Jak jsem se naučila česky? Prvními mými učiteli byli Lád'a Hnízdo a Roman Horák, který uměl slušně rusky. Ládínek zase psal česká slovíčka na papírky a ty lepil na pec. Po mateřské jsem nemohla chodit na ranní a nastoupila jsem do Amadey a poté do Viledy.

Situace na Ukrajině je hodně špatná. Doufáme, že vyhraje a zase bude vše v pořádku. Nečekala jsem takovou solidaritu s námi. Velice jsem překvapená a všem moc děkuji.

Hned jak ve čtvrtek 24. začala válka, tak už v sobotu jsme kontaktovali lidi a jelo se na hranice. Hodně Bělohradských se zapojilo – Jan Volák, Jan Pavlásek, pracovníci městského úřadu a další. Dnes je už v Bělohradě přes stovku nových Ukrajinců, dvacet dětí ve škole.“

MARIA MARTYNOVYČOVÁ * 26. 1. 1970

SESTRA HALYNY, ŠVAGROVÁ VASYLA,
PEKAŘKA U RÝDLŮ

Zkušená pekařka ze Zoučivu, kde má uprostřed vesnice s tisíčovkou obyvatelů pomník ukrajinský básník Taras Ševčenko. Marie přišla jako první k tomuto rozhovoru. Klidná a rozvázná žena, která má v mnoha životních věcech jasno.

„Do Bělohradu jsem přišla v roce 2000, Halyna tady už byla. Manžel Bohdan i já pořád pracujeme v místní pekárně. U nás doma na Ukrajině zůstali naši rodiče Burijovi, kterým je lehce nad sedmdesát. Jsme s nimi v kontaktu.“

S Bohdanem máme jednu dceru – Natálii, Natálku, která žije v Barceloně. Od ní máme dvě vnučky, které chodí do španělské školy a v sobotu i do ukrajinské.

Bělohrad se mi moc líbí, všechno tady znám, všechno jsem si prošla, je to čisté městečko s dobrými lidmi.

Bydlení jsme našli v motelu Pardoubek, poté v hornoveské Jiskře, na Malém náměstí u Špringrových a teď u Kellerových.

Do pekárny to mám, co by kamenem, vlastně ukrajinským pirohem dohodil...“

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

HOKEJ

SOKOL LÁNY 1972

V Lánech, kterými protéká Heřmanka a které se svými dvěma stovkami obyvatel leží na úpatí Pavlánského hřbetu, začal hokej hned první zimu po „slavném“ osmašedesátém. Na cvičáku v Břízkách se vybuřovalo kluziště, osvětlení, mantinely, studna i septik. Blízký les vytvořil pro ledovou plochu skvělé podmínky. Někdy už v polovině listopadu se dalo v Lánech bruslit! U zrodu hokeje byli Franta Pilař, Mírek Romaniuk a Tonda s Vaškem Kozlovi. Jézetdě sponzorovalo, šofér Václav Zahradník mančaft nejdřív vozil pod plachtou espětky. Nakonec se zakoupil i autobus.

Největší souboje se odehrávaly s Bělohradem a Novou Pakou, které měly vždy silnou a bouřlivou diváckou kulisu.

Nejlepší tým měl Sokol Lány v sedmdesátých letech, kdy přišli Hořičáci. Jirka Průcha tehdy sjednal utkání na pražské Štvanici s týmem Metrostavu. To bylo Něco – Lány v Mekce československého hokeje!

Po roce 1985 z finančních důvodů končí hokej v Lánech a o deset patnáct roků později postupně i na všech přírodních kluzištích.

SOKOL LÁNY 1972

Stojící zleva: Zd. Vokrouhlecký, Václav Kozel, Petr Pospíšil, J. Průcha, Václav Kozel (Praha), Jiří Fejfar, Lad. Brůna, Jiří Urbánek

Klečící: Luboš Jung, Milan Jung, František Pilař, Ladislav Ulrych, Jar. Bartoníček, Zdeněk Kozel, Radislav Čerovský

Gólmáni: Josef Kraus, Jiří Dědek

SEDMDESÁTNIK JIŘÍ DĚDEK

Ano. Máte pravdu, čtenáři Bělohradských listů. O Jiřím Dědkovi toho bylo napsáno v tomto dvouměsíčníku spoustu. Ale, řekněte, kdo má i v sedmdesáti odvahu postavit se do hokejové branky?

„Chytl jsem do pětatřiceti, druhou ligu za RH Znojmo, a Vladimír do sedmatřiceti,“ říká Ladislav Nadrehal, mladší bratr československé hokejové legendy, a dodává: „Sedmdesátník v brance? Smekám!“

Tak tedy pár slov gólmána, který se narodil 12. dubna 1952:
ZEZULÁK

Na rybník v Hořeních Lánech, Zezulák, to je z Lánů něco přes kilák. Bylo mi šest, když jsem tady na šlajfkách začínal. Pořádná šlupka pukem do kořínku mě postavila do branky. Z tátových palčáků jsem si udělal lapačku, vyrážeečku z papundecku.

Na Zezuláku nám často zmizel puk u břehu, tam byl led slaboučký.

UČITEL MENCL

Když jsem chodil do bělohradské šesté třídy, potřeboval pan učitel Bohuš Mencl, kolem kterého se točil veškerý sport mladých, brankáře a vybral si mě. Byl jsem v sedmém nebi, měl jsem pravou brankářskou výzbroj, chytl jsem za žáky, dorost, a když se začalo v Lánech, i za chlapy.

PARTÁCI A VAŇKOVA POCHVALA

V lánské svatyni byli mými parťáky: Joska Kraus, Pepa Pour, Jarda Zaplatílek. V Bělohradě jsem obdivoval moderní styl Karla Vydry.

Dodnes si velice cením pochvaly od Pardubičáka Vaňka.

MASKA A HAŠKOVA/DĚDKOVA 39

První masku jsem si vyrobil z plexiskla, co jsem ukořistil po bouračce legendárního Franty Štastného v Jinolicích. Moc si cením tmavomodré masky s hadí hlavou od spoluhráčů z HC Norma Stará Paka.

Koupil jsem si u Vietnamců repredres s Haškovou 39 na zádech. Prelepil Hašek na Dědek, to nebylo těžký, ek máme společný...

LÁDA ULRYCH

Hodně dobrý lánskej hokejista byl Ládik Ulrychů. Když odehrál dobré roky v Bělohradě, tak se vrátil do Lánů. Na počest Ládikovyho návratu mu truhlář Pepa Vitvar udělal metrovej dřevěnej pohár... Ládik měl rychlou, přesnou a tvrdou negolfákovou strelu, dokázal se trefit mezi mě betony a tyčku, bylo tam deset centřáků...

JABLKO NEPADÁ DALEKO OD STROMU

Velkou radost mám z toho, že synovi kluci, naši vnuci, jdou v mých šlápějích. Patnáctiletý Gabriel nastupuje v obraně HC Nová Paka a třináctiletý Samuel v brance.

Jirko, díky za rozhovor a hodně zdraví i chycených střel.

Eduard Čeliš, foto: archiv Jiřího Dědka a autor

ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Kuchaři

Historie tohoto oboru sahá do samých počátků lidské civilizace. Z dochovaných záznamů o přípravách jídel je patrné, že už v 15. století člověk položil základy pro vznik receptů. Za první tištěnou kuchařku u nás je považována kniha tiskaře Severina, která obsahuje 400 receptur. Kulinářské řemeslo pohltilo mnoho nadšenců ze všech koutů světa. Každou zemi a region od sebe odlišovaly různé chutě a druhy jídel. Nejznámější autorkou kuchařky českých pokrmů je bezesporu Magdalena Dobromila Rettigová. Ač od jejího prvního vydání uběhlo už téměř 200 let, z jejích receptů čerpá ne jeden kuchař dodnes.

Těžko budeme hledat jiný obor, se kterým je tak úzce spojen téměř každý. Dokonce asi by byl problém najít někoho z nás, kdo alespoň jednou v životě nevařil. V televizi se těší pořady s kuchařskou tematikou vysoké oblíbenosti a při proběhnutí programovou nabídkou různých kanálů, vždy narazíme alespoň na jeden pořad o vaření. Dráhu kuchaře si za svoji profesi vyberou však jen někteří.

A jak toto řemeslo vidí bělohradští kuchaři? Žádnou školu ani školku si bez kuchařského zázemí snad nedokážeme ani představit. Vždyť při vzpomínce na školní léta si mnozí z nás vybaví dřív zážitky ze školní jídelny, než z třídních lavic. Nezapomenutelnou školní kuchařkou byla paní **Eva Hadincová**, která stála za plotnou i o prázdninách a pravidelně jezdila vařit táborníkům na studenovskou chatu v Rokytnici. Na její borůvkové knedlíky vzpomíná dodnes ne jeden její strážník.

Pár postřehů o vaření v hornoveské škole od paní **Stanislavy Janzákové** je zde:

„Vyučila jsem se v Hronově kuchařkou pro miletínskou Tibu. Když jsem v roce 1973 nastoupila do kuchyně ve školce na Hořeňáku, zaučovala mě paní Typltová. Původně jsme vařily jídla založená na poctivé české kuchyni, jen jsme více zařazovaly zeleninu, ovoce a dietní maso. Ke konci mého působení už vše bylo hodně podřízeno „zdravému stylu“ a do postupů byly zařazovány nové receptury. Mně však více vyhovuje vaření klasickým stylem.

V gastronomickém vybavení se také hodně změnilo. Pamatuji ještě sporák na uhlí. Když nám ho pak vyměnili za sporák elektrický, bylo rázem dodržování hygieny o hodně snazší. Postupně byla kuchyň dovybavována robotem, lednicí a různými náradím. Za mého působení jsme přivítaly pořízení vozíku na ohřívání jídel. Když jsem odcházela, připravoval se nákup konvektomatu.

Svého času ve škole vařila Maruška Křížová a ve školce mě nahradila Dáša Kulhánková. Ted tam vaří Iva Brúnová.“

V současnosti v Bělohradě vaří v restauraci Na Mostě paní Jaroslava Lorencová, v restauraci Pod Hůrou pan Jiří Rejl a v restauraci U Kostela pan Milan Honců. Pan Michal Plecháč (BL léto/2014) dojíždí vařit do restaurace v Nové Pace a hospůdku na Vřesníku provozuje pan **Ruda Rejf**. Protože svého času vyučoval i mladé kuchařské adepty na bělohradském učilišti, dokáže porovnat, jak je daleko od učňovského sporáku do hospodské kuchyně.

„Vyučil jsem se v Liberci, kde byl první ročník společný pro obor kuchař-číšník a pak už jsme byli rozdělení na kuchaře a číšníky zvlášť. Na praxi nás učili opravdoví kuchařští mistři přímo v kuchyni restaurace, takže jsme od začátku byli v kontaktu s realitou. Do učení nás nastupovalo 180, zkoušky absolvovalo 120, a teď nás v oboru zůstalo pět. Myslím, že těžko budeme hledat profesi s obdobným úbytkem. I když jde zase asi o jeden z mála oborů, u kterého skončí dost lidí vyučených úplně jinému řemeslu. Na vojně jsme byli dva vyučení kuchaři a ostatních čtyřicet se mělo naučit vařit za tři měsíce. Mezi nimi byl i takový pořizek, profesně myslím výpravčí. Jeho to vaření tak čaplo, že jsme ho nemohli dostat z kuchyně. V civilu pak prošel rekvalifikací a kuchařinou se žije dodnes.

Vařil jsem v různých kuchyních, kde bývali na praxi i učňové. Pak jsem se dostal do bělohradského učiliště a viděl, jak se nejednou výuka mladých kuchařů změnila. Doba, kdy mladé kuchaře připravoval „učňák“ např. pro konkrétní hotel, kde vykonávali i praxi, je pryč a sebelepší školní kuchyň praxi v opravdovém provozu nenahradí. Na druhou stranu hospod, ve kterých by praxe mohla probíhat, rapidně ubývá. A když pak na post hlavního mistra na-

Stanislava Janzáková

stoupí absolvent gymnázia s dvouletou kuchařskou praxí, nemůžeme čekat, že nám budou vyrůstat šikovní kuchaři, jako houby po dešti. Neříkám, že každý by měl nastoupit na dráhu michelinského kuchaře, ale kvalitní kuchařský základ by už měl v sobě absolvent učiliště mít. Vždyť i v závodkách se vaří kvalitně a i rychlovka může být poctivá. Před časem jsem nastoupil do kuchyně, kde šéfoval praktik, který vařil dle klasické staré školy. A i když mně už bylo dost přes čtyřicet, pořád jsem se od něho měl co učit.

Ono dnes je normální vařit z polotovarů a přípravků. Firmy se předhánějí v nabídkách vývarů, omáček a dochucovadel. Došlo už to dokonce tak daleko, že si lidé na jídla uvařená z těchto ingrediencí tak zvykli, že mají chuť posunutou úplně jinam. Když jim pak uvaříte poctivý vývar, tak řeknou „To je nějaký divný“. I když se v kuchyních hodně změnilo a dodržování hygienických pravidel je zažitým standardem, některá nařízení jsou hodně svérázná. Asi vždy by měl rozhodovat zdravý úsudek. Vždyť dřív byly v každé kuchyni sporáky na uhlí, stropy byly začouzené, a nikdo se také neotrávil.

Kuchařské řemeslo je nádherné, ale i když to z venku tak nevypadá, jde o dost těžkou práci. Kuchař se zdokonaluje celý svůj profesní život. Už náš mistr nám po zkouškách říkal: „Tak vás vítám mezi kuchařema, ale z kuchařského umu jste zatím jen ta pára nad hrncem. Od teď se budete muset učit celý život...“

A dnes vidím, jak velká pravda to byla.“

Pan **Oldřich Žáček** strávil u sporáku celý svůj dosavadní profesní život. Prošel nejen vařením v hospodské kuchyni, na svatbách a táborech, ale i přípravou jídel ve vývařovně. Zde je pár jeho postřehů.

„Vyučil jsem se v Hradci Králové pro jičínský hotel Astra, kde jsem absolvoval praxi. Samozřejmě mě postavili k plotně i na vojně. Tam se mnou vařil i malíř pokojů. Než se z něho stal mazák, pořád maloval a uklízel. Tak vycištěnou kuchyň jsem už potom opravdu nikde neviděl. Po vojně jsem byl krátce v hořickém Beránku. No, a když jsem dal v RAJ výpověď, za trest

Eva Hadincová

Oldřich Žáček

mě přesoúpili do bělohorské Bohumilky. Zde jsem s Danou a Evženem Bohunovými zažil nejkrásnější léta kuchařského života. V kuchyni jsem byl sám, pomocná síla na nádobí docházela až po sichtě, a suroviny zabezpečoval Evžen. Protože se tenkrát hodně jezdilo večerět na Zvičinu a jiná vyhlášená místa, večer už vaření nebylo tolik a hlavní nápor byl v kuchyni v poledne. Tenkrát se v Bělohradě vařilo kromě Bohumilky ještě U Kostela a U Lípy. V Náradí vařil Standa Šindler a asi nejvyhlášenějším bělohorským kuchařem byl pan Josef Sucharda (BL 5/2013), který patřil ke kuchařské špičce Východočeského kraje.

Když jsem přestoupil do „lázeňáku“, začal jsem skok z malé hospodské kuchyňky do prostorné a vybavené kuchyně. Nejprve jsme vařili jen pro pracovníky ČSAD, kteří zde byli na školení, ale později se provoz rozšířil ještě o hospodu. Zde už jsem nebyl v kuchyni sám a práce byla rozdělena mezi kuchaře a příloháře. Na přílohách kralovala Maruška Zlatníková. Její houskové knedlíky jsou vyhlášené dodnes. Poslední kuchařskou zkušenost mám z jičínské vývařovny ZOPO. Vařit v závodce je jednodušší, ale kuchař přecházející z hospody si musí zvyknout na odlišný režim. Vaří se méně druhů jídel ve větším množství. Protože rozvoz obědů začíná již od devíti hodin, část pokrmů musí být předvařená a ráno pak už připravujeme například jen omáčky.

Ve všeobecném povědomí je každý kuchař oblečený do rondonu s charakteristickou čepicí na hlavě. Pravda však je taková, že většina kuchařů volí v neklimatizované kuchyni tričko. Já jsem se vyšňořil do kuchařského, jen když jsem vařil na svatbě nebo na nějaké akci. Jinak jsem vyznavačem staré školy a klasikých receptur. Proto asi nejraději vařím guláš.“

Z místních kuchařů nakoukl do „vyšší gastronomie“ pan **Oldřich Lánský**. A jak vidí obor ze svého pohledu on?

„Na učňáku jsem jezdil na praxi do Hořic. Mistr nade mnou zlomil hůl už ve chvíli, když prohlásil, že ze mě kuchař nikdy nebude. Když nepomohlo

ani přimlouvání rodičů, vyjednali mi nástup na praxi do zdejších lázní, kde se mě ujal pan Sucharda. To byla jízda úplně jinou třídou. On byl sice přísný, ale ke každému přistupoval spravedlivě a dokázal nás nadchnout pro řemeslo. Táta mně koupil vál s řeznickým náčiním a začal jsem chodit po zabíjačkách. Nejdříve s panem Suchardou a pak už i sám. Pro poznání anatomie vepřového jsem si snad lepší zkušenost nemohl ani přát. Tenkrát byl provozním v lázních pan Vlastimil Matouš, který se může pochlubit i minulostí stevarda na námořní lodi při zaoceánských plavbách. No, a on mně přes svého známého zajistil místo v pražském hotelu Paříž. Ten secesní hotel Paříž, ve kterém se odehrával děj filmu *Obsluhoval jsem anglického krále*. Vařil jsem pro Antonína Brandejse, vnuka zakladatele. Telecí svíčkovou, nejdražší jídlo v hotelu, jsme však museli servírovat jeho pejskovi. To se psal rok 2003 a zde jsem poprvé nakoukl do tajů vyšší gastronomie. Najednou jsem si připadal jak v Jiříkově vidění. Všechno bylo úplně nové, dokonce jsem se zúčastnil i několika someliérských kurzů ve Francii. Ke kulinářské Itálii jsem poprvé přičichl na jednom gastronomickém kurzu v hotelové škole IAL Cesenatico. Přednášeli tam nejlepší kuchaři z Itálie, kteří tam přes zimu učili a na sezónu se vraceli vařit do svých hotelů. Tak bravurně vykostit rybu jsem předtím nikdy neviděl. Mě to úplně ohromilo a od té doby se specializuji na italskou kuchyni. První sezónu jsem pronikal do tajů italského vaření u plotny v kuchyni v Riccione, kde jsem začínal jako pomocný kuchař. Při organizaci práce od sebe odděluji předkrmy, dezerty, první a druhé chody. V prvním se věnuji těstovinám, polévkám a omáčkám na těstoviny, druhý je pak přímo podřízen šéfkuchaři a zpracovávají v něm ryby, steaky, zeleninu a přílohy. Kuchyně mají malé, vše štosují do výšky a úzké uličky vyhovují především drobným postavám italských kuchařů. Tam, kde jsem byl já, bylo většinou pět kuchařů, dva pomocníci u nádobí a číšníci na place. Po několika sezónách jsem dosáhl ve čtyřhvězdičkovém hotelu Roma na riviéře v Riccione pozice zástupce šéfkuchaře, čehož málokterý cizinec v té době dosáhl. Italové v létě drží 15. srpna svátek Ferragosto. Do jednoho rodinného hotýlku, který vlastnil takový vitální starší pán, se stahovali jeho vrstevníci z celé Itálie. Pořádal pro ně různé akce a jednou v létě sehnal i sněžné dělo a zorganizoval na tento svátek vánoční oslavu. Stromek, dárky, saně i stoly v restauraci byly laděny do červeno-zeleno-zlatých barev a vše bylo nazdobeno jako o pravých Vánocích. Zpívalo se, tančilo, a já musel servírovat vánoční italské speciality a obsluhovat v zimním oblečení. Za těch šest sezón, někdy trvajících i osm měsíců, jsem v Itálii postupně prošel kuchyněmi několika hotelů různých úrovní. Byla to obrovská škola a stále jsem objevoval nové receptury a postupy. V roce 2016 v hotelu Floridiana v Rimini jsem to dotáhl až na šéfkuchaře. Po návratu z Itálie jsem však stále toužil vařit u nějakého Itala, ale v Praze. V roce 2006 otevřel Riccardo Lucque na Vinohradech Aromi. A k němu jsem nastoupil jako pekař. Pekl jsem kváskové chleby a bagety přímo před hosty v bistru v Platněřské ulici u Staromáku.

Momentálně jsem opět v lázních v Tree of Life. Zde působil kuchař maďarského původu,

který mě naučil jiný pohled na guláš. Dobarvení prováděl jen paprikou, na porci dával více masa než my a omáčku nezahušťoval.

U lidí se postupem času mění stravovací návyky. Vyhledávají lehčí, lépe stravitelná jídla. Do jídelníčku častěji zařazují například ryby, saláty a těstoviny. I když se specializují na italskou kuchyni, ze stejného receptu není možné docílit totožného jídla u nás a v Itálii. Odlišnou chuť mají totiž rajčata i zelenina a maso čerstvě vylovené ryby také chutná jinak. Trendem poslední doby je asijská kuchyně, kde je zelenina svěží a méně dušená, dokonce se tyto různé směry navzájem kombinují a prolínají.

Hodně se změnila technika vaření, nastoupily konvektomaty, metoda přípravy masa confit, posledním trendem je technika vaření jídel ve vakuu zvaná *sous vide*. Vybavení kuchyní se hodně liší i dle finančních možností majitele, ale udržet celé pracoviště v čistotě je vždy jen na personálu. Prošel jsem už dost provozoven a mnoho kuchařů se shoduje na tom, že nejlepší kuchyň je v pražském hotelu Paříž a tady v Tree of Life. Pravdou ale je, že vařečka, hrnec a nůž asi z kuchyní nikdy nezmizí.

Vrcholem každého kuchaře z „vyšší gastronomie“ je získání michelinské hvězdy. Prvním oceněním to však teprve jenom začíná. Mnohem těžší je toto ocenění obhájit. Vařit v takové kuchyni je obrovská dřina. Známe kuchaře, který usínal v kuchařských kalhotách, protože už neměl sílu ani na to, aby se přesunul do postele a převlékl do pyžama.

A kam bude tato profese směřovat? Vaření je klasika, ve které všechno podstatné už lidstvo vymyslelo, a u nových jídel jsme většinou svědky oprašování starých receptů. Vždyť i úpravy pokrmů moderními technologiemi využívají původní receptury. Asi forma servírování vždy bude podléhat nějakým módním trendům, ale i když budou na talíři kreativní cákance, vždy u strávníka rozhodne výsledná chuť. Vždyť není nad pořádný hrnec krkonošského kysela. Nejraději ho vařím podle receptu mé prababičky ze svého žitného kvásku: Smažená cibulka na sádle, sušené houby, kmín, žitný kvas a domácí vajíčka.“

Jaroslav Voves,
foto: autor a archiv

Oldřich Lánský

BĚLOHRADSKÉ reflexe Eduarda Čelíše

VÝLOHY VČERA A DNES

Jako kluci jsme měli rádi bělohradské výlohy. Určitě nejvíc tu ve Zdaru, jak se říkalo krámu plnému hraček za spořitelnou, kde po Hrnčířových prodávala paní Špringerová. Hned na druhém místě byla prosklená výloha knihkupectví, knihy Richterových na Malém náměstí. Měl jsem rád i papírnictví v krámku lékárny, kam ze Zdaru přešli právě Hrnčířovi. Výloha ale byla titěrná, skoro žádná, zato uvnitř na mě dýchal svět sešitů, pastelek, tužek, plnicích per a průsvitných obálek se známkami z Pofisu, ty maďarské byly nabitě sportem... Dnes má papírnictví fajnovou výlohu, stejně tak i nabídka svršků, bund, triček, košil, plavek, dámského prádla v látkách Hany Klůzové. Luxusní zboží je vidět i ve výloze Věžičky na Lázeňské. Pozadu není ani drogerie a barvy laky Kiecových a boty Bílkových. Velký prostor nabízejí též výlohy elektry na konci náměstí a bývalých mléčných lahůdek u odbočky na Hořice, které se proměnily na květiny.

Pravda, zapomínám na další – galanterii se sympatickou paní vedoucí, květiny mladé Brížkové, trafiky Jany Ponerové a Jirky Dušičky, cukrárnu na Lázeňské, oblíbenou vinotéku Fandy Macha na Třetí straně. Stranou jsou i Coop potraviny, masna a Vietnamci. Sorry.

Která je dnes ta moje výloha? Kola Dana Širového. Před ní se občas zastavím a obdivuji nové elegantní cyklostroje. Někdy vlítnu i do krámu, nechci Dana zdržovat, ale kochám se. Moderní je i cyklovlajka plápolající před obchodem.

Ještě jeden kráček má moji přízeň. Chléb uprostřed náměstí, i tady vlaje moderní poutač. Právě zde před sedmdesáti lety měla modistický krám moje maminka, než ji ho komunisti zavřeli...

Dnes se budují luxusní obchodní centra. Rád zajdu a vybírám, přehrabuji, vočumuji, zkrátka šopinkuji, někdy si dám i latté kávičku za sedesát, při které vzpomínám na bělohradské výlohy a krámky.

BUDU KUPOVAT DVA METRY

Miloš Zeman dal milost Miloši Balákovi, svému podřízenému, který měl jít na tři roky do vězení, že čachroval se zakázkami v Lánské oboře. Každý, kdo chce vědět, ví, že chyboval mnohokrát. Ale teď už pohár přetekl. Zeman se zvedl ze svého vozíku, vstal a dal celému národu přes hubu.

Když se blížil konec naší vojenské základní služby, začali jsme stříhat metr, který měl 150 dílků. Nemohli jsme se dočkat civilu. Prezident Zeman „to má za 300“ dní. Musím si jít koupit do galantěrky dva látkové metry se sto padesáti dílky...

Knižní okénko...

Vážení čtenáři, v této rubrice bychom vás rádi pravidelně upozorňovali na knihy, které máme v knihovně, stojí za povšimnutí a mohly by vás zaujmout...

„Jednou přijde den, kdy maska dobrosrdečného krále začne být svému nositeli těsná a vyhlédne z ní tvář imperátora.“

Donbas – Tomáš Forró (Paseka). „Reportáž slovenského novináře je svědectvím z místa konfliktu, který je nám blíž, než by se mohlo zdát“ – věta na obálce knihy vydané v Bratislavě v roce 2019 se stala mrazivě aktuální právě v těchto dnech. Forró vytvořil jen plastický obraz válečné každodennosti, ale i brilantní analýzu příčin konfliktů na ukrajinském Donbasu, které se staly záminkou pro otevřenou Putinovu agresi... Slava Ukrajině! Herojam slava!

Dobří lidé drží svět – Milena Černá (Galén). Knižní rozhovor Moniky Hodáčové s MUDr. Milenou Černou, dlouholetou ředitelkou Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové. Laskavou paní doktoru řada z nás mohla osobně poznat z jejich pobytů v našem městě. Moc nám bude scházet právě v dnešní době a nabízí se otázka: „Není dobrých lidí, kteří

drží svět, nějak čím dál méně?“ Otázku jsme si položili před současným válečným konfliktem, ale nebývalá vlna solidarity a podpory k Ukrajině našťastí ukazuje, že jich v mezních situacích naopak přibývá! Vydržme!

Můj rodný blázinec – Radkin Honzák (Bílá pole). Publicistka Daniela Brůhová v knižním rozhovoru s nestorem české psychiatrie. Určeno všem, kteří hledají moudrost, humor, nadhled i povzbuzení. A panu doktorovi přejeme radostné pobývání v bělohradské rodinné chaloupce...

Jak se dělá zoo – Petr Fejk (Petr Fejk vl. nákladem). Poutavou knihu představil v strhující besedě u příležitosti Března – měsíce čtenářů sám autor, bývalý ředitel pražské zoo. Zcela jistě se setkání zařadilo mezi rekordní události bělohradského dění, neboť trvalo neuvěřitelných 3,5 hodiny. A to mezi účastníky byla řada dětí. A na závěr nechyběla autogramiáda, a tak si knihu s věnováním můžete vypůjčit v knihovně...

Přejeme vám inspirativní a pokud možno klidné jarní čtení nejen s těmito knihami. Aktuální informace o provozu knihovny najdete na webových stránkách: <https://knihovnalaznebelohrad.webk.cz/>

Odkládejte ZDARMA vysloužilé elektrospotřebiče na místa zpětného odběru!

- Můžete je odevzdat **prodejci** při koupi nového spotřebiče
- Odevzdejte je na **sběrný dvůr**
- Využijte **mobilních sběrných míst** – informujte se na obecních úřadech
- Další možnosti pro odevzdání naleznete na www.elektrowin.cz

Víte, že díky recyklaci elektroodpadu se do přírody nedostává velké množství nebezpečných látek, zejména freonů?
Víte, že spotřebiče nejčastěji obsahují kovy, plasty a jiné materiály (sklo či beton), které se díky recyklaci dají znovu využít?

NOVÁ LAVIČKA „ŠTIKA S RYBÁŘEM“ NA PARDOUBKU

Díky příznivějšímu počasí po zimě jsme vycházkovou trasu kolem Pardoubku obohatili dne 7. 4. 2022 o novou dubovou lavičku „štika s rybářem“. Dílo řezbáře pana Jana Paďoura jsme umístili mezi velrybu a peklo „na pláži“. Náklady byly 45 tis. Kč. Moc děkujeme.

POSTUPNÁ OBNOVA „PEKLA“ NA PARDOUBKU

I zde se po zimě začínají objevovat nová díla řezbáře pana Roberta Musila. Postupně nahrazují již „dožitá“ sochy pekelného sousoší. Původní myšlenka obnovy soch s podobným výrazem je pryč, celé to bude „ustrojené“ do nového „kabátu“. Jen se těšte.

REKLAMAČNÍ OPRAVA NA SPORTOVIŠTI V BAŽANTNICI

Při průběžném provozu v jedné z budov na sportovišti v Bažantnici (1. NP - kabiny oddílu kopané, restaurace; 2. NP - herna stolního tenisu) se opakovaně objevovaly významné závady na spojích vodovodního potrubí. Město úspěšně vyjednalo kompletní výměnu rozvodů na náklady dodavatele v rámci reklamačního řízení. Dále po dohodě s uživateli budovy bylo, za cca 190 tis. Kč, doplněno a upraveno několik prvků s cílem příjemného, a již bezproblémového, užívání ke spokojenosti všech (např. filtrace vody, automatické dopouštění topného systému, pákové baterie namísto dotykových, aj.).

LEDEN, ÚNOR A BŘEZEN 2022 NA STAVBĚ NOVÉHO MĚŮ A ÚPRAVÁCH SEVERNÍ ČÁSTI NÁMĚSTÍ

Stavba nového MěŮ pokračuje v plném tempu dle časového harmonogramu. V interiéru jsou dokončovány poslední úseky litých teracových podlah v 1. nadzemním podlaží (NP), ve 2. a 3. NP jsme už dále - jsou hotovy

sádkartonové stropy, finálně kompletovány prvky elektro (svítidla, zásuvky, vypínače, elektronická požární signalizace, aj.), topení. V exteriéru je dodělána klinkrová fasáda severní i východní stěny budovy, dále falcová střecha na přístřešku za budovou. Průběžně jsou osazovány rolety. Pokračování prací bude směřovat ke zhotovení klinkrové fasády jižní a západní stěny, postupně budou zpevňovány plochy kolem budovy. U úprav části náměstí jsou hutněny povrchy a opravovány vady i nedodělky, které dodavatel odstraňuje. S vodoprávním úřadem v Jičíně ještě řešíme změnu vedení přeložky vodovodu. Původně jsme předpokládali předčasné užívání části náměstí již v únoru, bohužel vzhledem k výše uvedeným důvodům bude kolaudace současně s budovou (předpoklad na konci června 2022). S výstavbou jsou a stále ještě budou spojena určitá plánovaná omezení. Plánujeme, že ve dnech 7.- 9. 5.2022 bude omezena doprava náměstím. Včas budeme informovat. Děkujeme všem občanům za pochopení při dočasných omezeních.

PROSBA OBČANŮM

Nakonec opět požádám spoluobčany, kteří by rádi poukázali na případné nedostatky, závady, podali náměty, i jiné, k využívání odkazu na webu města www.lazne-belohrad.cz/hlase-ni-zavad/, dále oficiální facebookové stránky města Lázní Bělohradu a samozřejmě jsme také k dispozici osobně i telefonicky. Jen tak můžeme zareagovat, odpovědět, pomoci, vyřešit.

Více informací případně na telefonním čísle 603 163 360.

ULICE KARLA MOORA A KANALIZACE BRTEV

Ano, podařilo se nám znovu vysoutěžit dodavatele dlouho očekávaných stavebních úprav místní komunikace a rekonstrukce veřejného osvětlení v ulici Karla Moora. Práce by měly započít ve 2. dekádě měsíce května s předpokladem dokončení do konce prázdnin.

Ještě se vrátím k reklamaci u firmy EVT Stavby s.r.o. - kanalizace v Brtnici – dokončena je významná část prací spojených s odstraněním nedostatků a proběhne monitoring reklamovaných úseků.

*Antonín Schánilec, místostarosta,
foto: las, lej*

SNĚM SDRUŽENÍ LÁZEŇSKÝCH MÍST

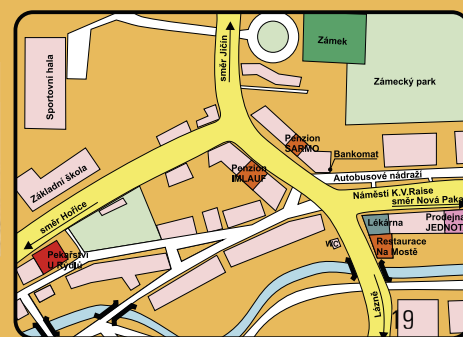
Zástupci lázeňských měst a obcí se ve čtvrtek 31. března sešli na sněmu Sdružení lázeňských míst České republiky v lázeňském resortu Tree of Life v Lázních Bělohradě. Sněm řídil předseda SLM Jan Kuchař, který je zároveň starosta Františkových Lázní a poslanec Parlamentu ČR, a zúčastnili se ho také hejtman Královéhradeckého kraje Martin Červíček, náměstek ministra pro místní rozvoj Martin Jiránek a další hosté. Primátoři a starostové lázeňských měst řešili především další rozvoj lázeňských měst v postcovidovém období a možnosti podpory státu pro návrat především zahraniční klientely do českých lázeňských zařízení. Diskuse proběhla také k nutné aktualizaci statutů lázeňských míst. Ve středu 30. března se v Lázních Bělohradě uskutečnilo rovněž zasedání rady Sdružení lázeňských míst, jejímž členem je také starosta Lázní Bělohradu Pavel Šubr. Členové rady si v průběhu jednání našli čas i na prohlídku města Lázně Bělohrad. (ješ)

denně čerstvé pečivo
otevřeno: Po-Pá 6-12 So 7-10

- posezení
- lahůdky, zákusky
- teplé nápoje
- připojení wifi

rodinné pekařství s prodejnou

Lázně Bělohrad, Vojtěšskova 172 493792573 www.josefrydl.cz pekarna@josefrydl.cz

Václav Fejfar plánuje návrat do kategorie Super Buggy

Restart kariéry se blíží

Do prvního autokrosového závodu odstartoval Václav Fejfar v roce 1977 v Boskovicích. Od té doby jich má na svém kontě téměř 450. Dosáhl v autokrosu téměř všeho. Stal se pětikrát mistrem Evropy, čtyřikrát mistrem České republiky, pětkrát vyhrál i prestižní cenu Zlatý volant. Stal se vítězem čtyřiceti osmi závodů mistrovství Evropy, čímž se řadí v historické tabulce na druhé místo. Unikátní je také to, že vyhrál minimálně jeden závod ME ve třech kategoriích – Buggy 1600, Super Buggy i Touring Autocross. To se nikomu jinému nepovedlo.

Úplné začátky

Úspěchů máš na svém kontě velké množství, téměř stokrát jsi stál v závodech mistrovství Evropy na stupních. Přesto, na jaké vítězství nejvíce vzpomínáš?

Určitě to bylo moje první vítězství v závodech ME. Bylo to totiž na domácí půdě ve Štikovské roklí v roce 1998, před svými fanoušky v neopakovatelné divácké atmosféře. Do finálové jízdy jsem odstartoval ze druhé řady v konkurenci tří mistrů Evropy a podařilo se mi vyhrát. Byl to nejvíce zlomový moment v mé kariéře.

Startoval jsi ve více než patnácti zemích Evropy, kde se ti závodí nejlépe?

Zajímavé jsou svým způsobem všechny tratě, ale vedle domácí Nové Paky jezdím nejraději v Přerově, italské Maggioře, lotyšské Bausce, hezké jsou i závody ve Francii, v maďarském Nyírádu nebo na Slovensku. Rád jsem jezdil i do vzdáleného Portugalska – třeba Lousady.

Během své dlouholeté kariéry jsi poznal spoustu těžkých soupeřů.

Z domácích to byl celý tým Mladé fronty Kotek, Landa, Polák, dále Bartásek, Kalenský, Uher, Hošek, Bartoš, Keřkové, ze zahraničních jezdců většinou Němci, Francouzi, Italové nebo Nizozemci. V „plechovkách“ pak Makarov, Kárai, Kvashnin, Naujokautis, Giarollo, Brožek, Výborný, Samohýl.

Autokros se od dob tvých začátků hodně změnil.

Hlavně technika, dříve se stavěly buggy téměř v každé dílně JZD, dneska to jsou ryzí speciály, na kterých pracují týmy inženýrů. Změnily se hodně i tratě. Já jich pamatuji desítky jen u nás, na kterých už se nezávodí – Jablonné v Podještědí, Rudník, Hradec Králové, Sobotka, Malá Skála,

Šťastný vítěz na domácí trati

Největších úspěchů dosáhl Fejfar s fabií

Polná, Velké Meziříčí nebo Boskovice. Velkým vývojem prošlo i vybavení jezdců – dříve se závodilo v montérkách, s pláštěnkou, ve svářečských rukavicích. Dneska jsou to speciální přilby, systém hans, kompletně nehořlavé oblečení, včetně ponožek.

Vyřešil jsi zdravotní problémy, ale vloni ses na závodních tratích přesto neobjevil.

Rozhodli jsme se pro návrat do nejsilnější divize Super Buggy, a to znamenalo postavit nový speciál. Bohužel v době covidu jsme měli velké problémy se sehnáním potřebných dílů. Některé nebyly po celé Evropě. Stavba vozu, mimochodem jsme jich s týmem postavili už téměř třicet, se chýlí ke konci. Rádi bychom před úvodním závodem letošního mistrovství Evropy vůz otestovali na nějakém domácím závodě. Pojedeme s vozem vlastní konstrukce se špičkovým motorem Ford od pana Callaghana s výkonem větším než 800 koní.

Neznamená to však, že by úspěšné fabie z tvého týmu už nezávodily?

Se Škodou Fabia jsme se stali třikrát mistry Evropy – s jedničkovou, dvojkovou i trojkovou řadou. Další titul přidal s naším vozem Aleš Fučík a vloni unikl titul o pár bodů Petru Šimurdovi. Ten letos s fabií z naší dílny pojedje seriál zóny střední Evropy a vybrané závody mistrovství ČR. Je to špičkový jezdec a my pro něj budeme vůz technicky zajišťovat.

Zanedlouho tedy nastane okamžik, kdy usedneš do zcela nového speciálu Super Buggy. Jak vidíš své šance ve velice početné a kvalitní konkurenci?

Věřím, že se nám podaří připravit konkurenceschopný speciál. I když jsem teď rok nezávodil, snad jsem z jezdeckého umění nic nezapomněl a budu se moct srovnávat s evropskou špičkou. Kdybych si nevěřil, mezi ty dravce bych už se nepouštěl. Musím však poděkovat celému svému týmu mechaniků a kamarádů, bez nichž bych nikdy na zmiňované výsledky nedosáhl. V posledních letech mezi ně patří především Lukáš Šrajber, Jiří Vojtíšek, Miroslav Pittner, Pavel Cimbál, Michal Kaprál, ale i řada dalších.

Pavel Výdra, foto: archiv týmu

Mistrovská bugina

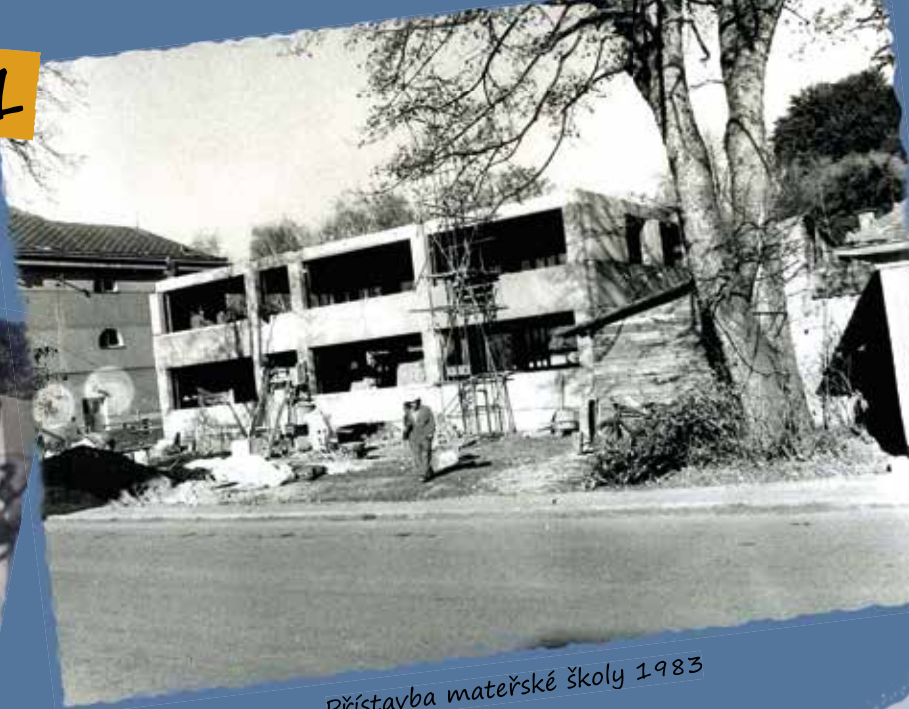
Nový motor od pana Callaghana

Vzniká nový speciál buggy 21

Historické fotky z Lázní Bělohradu

1

Přístavba mateřské školy 1983

2

Pomník padlým Dolní Nová Ves stál původně na ostrůvku v Javorce

3

Asfaltování parkoviště v roce 1980

4

Škola někdy na počátku 20. století

5

Zámek ze zadní strany.
Zámek

6

Prostřední Nová Ves u Holoušů

7

Dubovec za Brtví

8

Horní Nová Ves – Maternovi

10

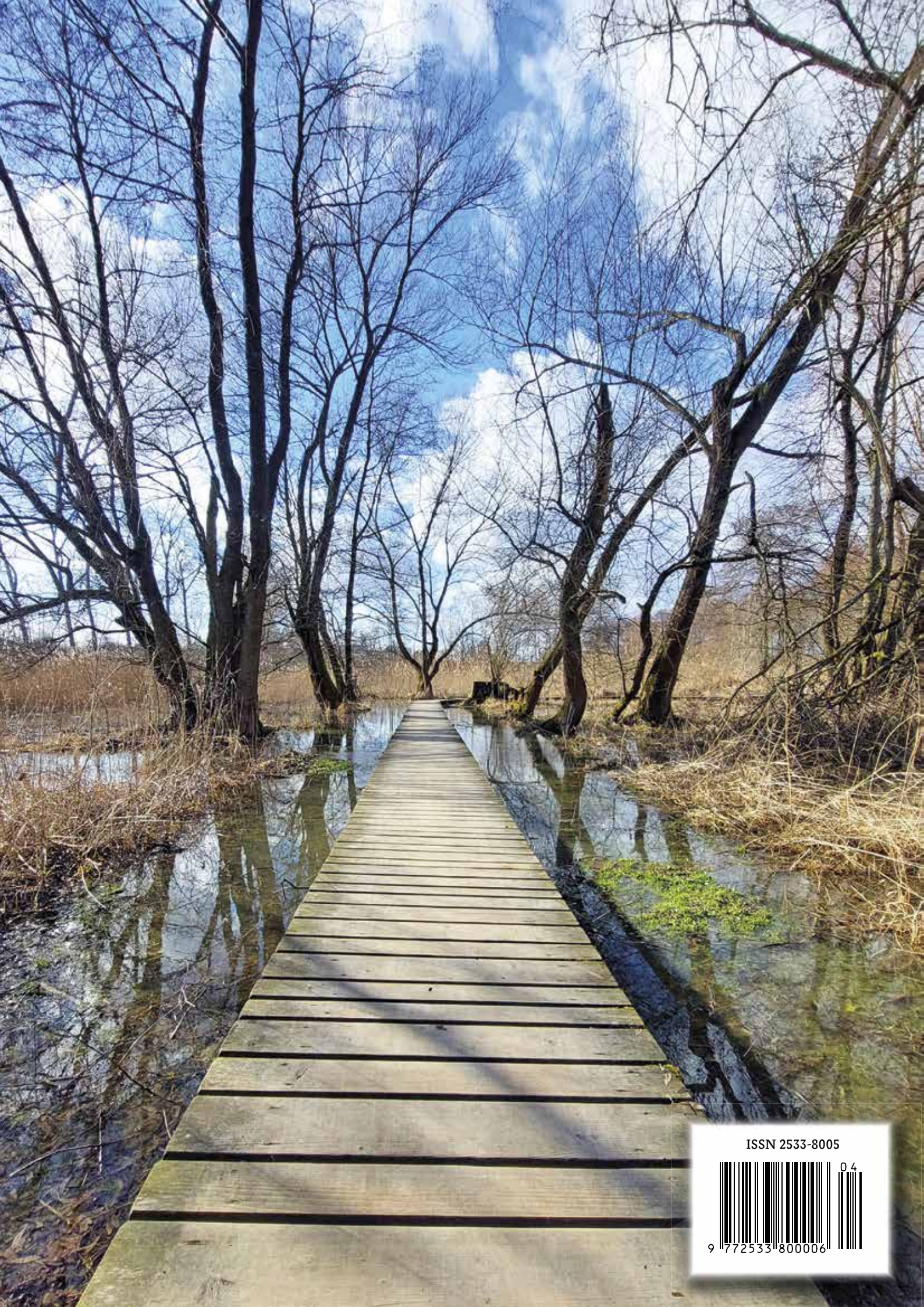

9

Vykopávky za Maternovými – Horní Nová Ves

Domy č. 52 a 54, Třetí strana

ISSN 2533-8005

9 772533 80006

04